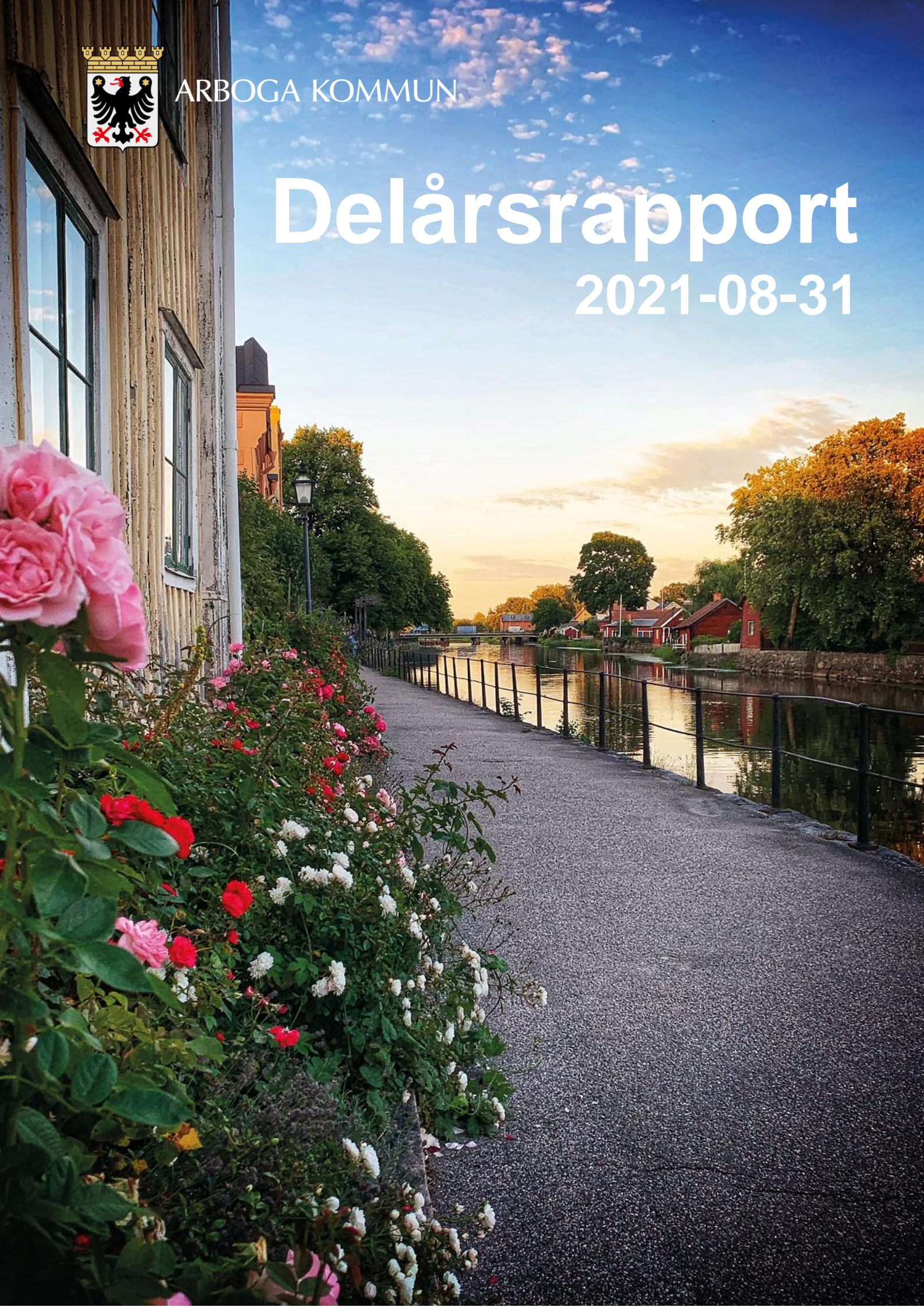

ARBOGA KOMMUN

Delårsrapport

2021-08-31

© Arboga kommun 2021

Box 45

732 21 Arboga

Telefon: 0589-870 00

Organisationsnummer: 212000 - 2122

Besöksadress: Smedjegatan 5

Webbadress: www.arboga.se

E-post: arboga.kommun@arboga.se

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	5
DEN KOMMUNALA KONCERNEN.....	5
ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING	6
VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	7
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	10
FÖRVÄNTAD UTVECKLING.....	11
STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALAVERKSAMHETEN	12
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING och EKONOMISK STÄLLNING	15
BALANSKRAVSRESULTAT	35
VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN	36
EKONOMISK REDOVISNING	37
RESULTATRÄKNING	37
KASSAFLÖDESANALYS	38
BALANSRÄKNING.....	39
NOTFÖRTECKNING	40
DRIFTREDOVISNING	51
INVESTERINGAR.....	67

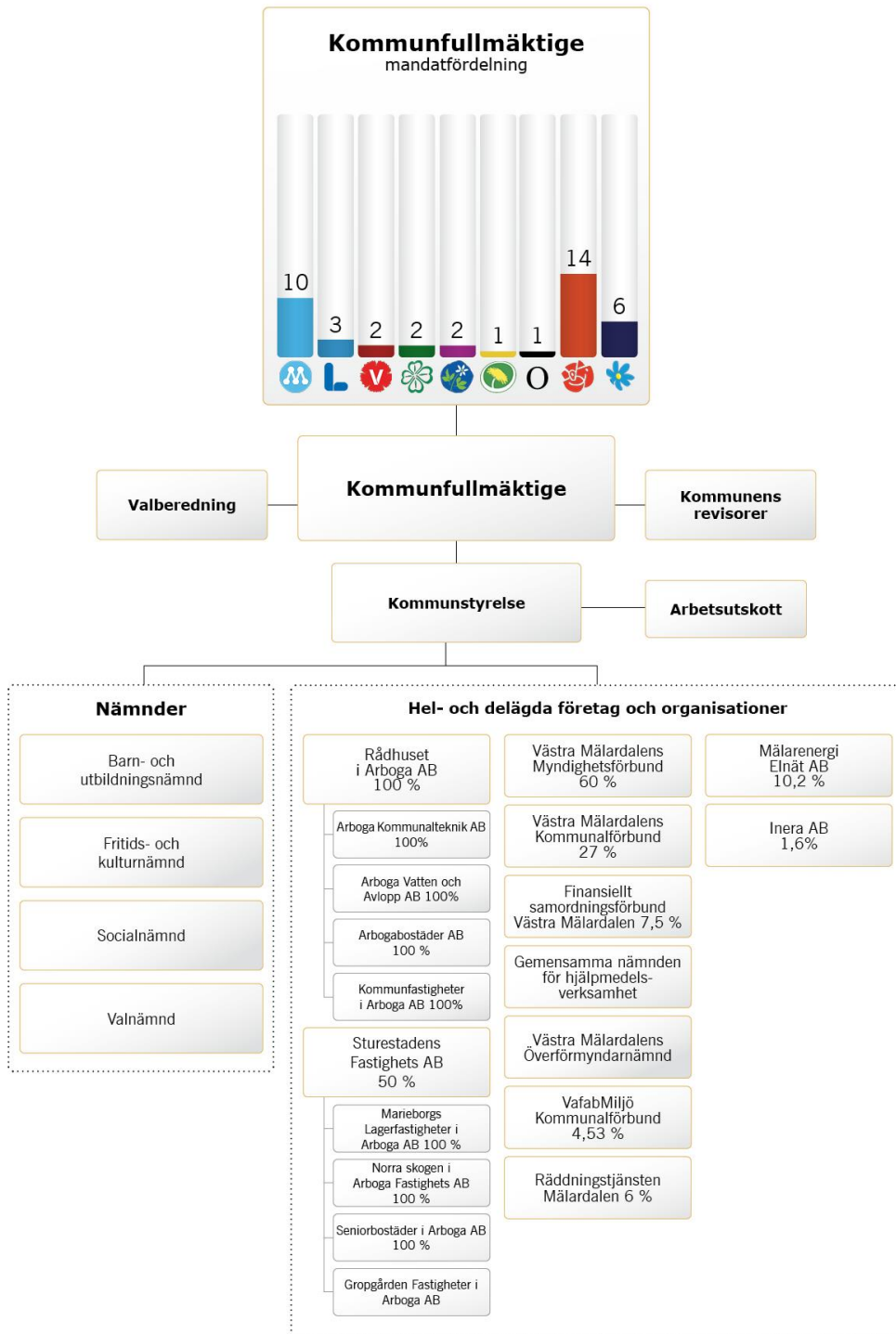
SAMMANFATTNING

- Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR 2018:597) ska kommunen minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten och ekonomin från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Delårsrapporten ska innehålla resultaträkning, balansräkning samt en förenklad förvaltningsberättelse. Arboga kommun väljer att i delårsrapporten inte upprätta en sammanställd redovisning med hänvisning till arbetsbördan och behov att få tidig information. Dock redovisas i driftredovisningen koncernföretagens och förbundens utfall per den 31 augusti med helårsprognos samt väsentliga händelser under året.
- Den samlade måluppfyllelsen i delårsrapporten avseende kommunfullmäktiges mål är att ett mål är uppfyllt och att sex mål är delvis uppfyllda. I helårsprognosen är tre mål uppfyllda och fyra mål delvis uppfyllda. Bedömningen är att kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv. Ur ett finansiellt perspektiv har kommunen en god ekonomisk hushållning då finansiella målen är helt uppfyllda.
- Årets arbete, liksom under förra året, har präglats av omställning av verksamheter för att arbeta med den pågående pandemin.
- Det ekonomiska resultatet för perioden januari-augusti 2021 är 40,3 miljoner kronor. Helårsprognosen avseende årets resultat är 25,2 miljoner kronor vilket är 16,4 miljoner bättre än budget.
- Den förväntade positiva budgetavvikelsen i nämndernas och styrelsens verksamhet för helåret 2021 uppgår till 6,6 miljoner kronor.
- Kommunens nettoinvesteringar uppgår i prognosen för helåret till 53,3 miljoner kronor vilket är 45 miljoner kronor lägre än budgeterat.
- Resultatet i balanskravsavstämningen för perioden januari – augusti 2021 är 37,7 miljoner kronor. Helårsprognosen för balanskravsresultatet är 22,5 miljoner kronor.
- Befolkningen i Arboga uppgick till 14 101 invånare den 30 juni 2021 vilket är en ökning under året med 62 invånare.
- Vid halvårsskiftet 2021 hade kommunen 946 personer tillsvidareanställda jämfört med 939 personer vid årsskiftet.
- Den totala sjukfrånvaron var, under perioden januari – juli, 6,76 procent av arbetad tid vilket är en minskning från föregående år (7,07 procent för samma period år 2020).
- Det nya vård- och omsorgsboendet Åspegeln togs i drift under mars månad. Beslut om ny förskola har fattats, del av Hällbackens äldrecenter byggs om med start i höst. Andra stora pågående investeringar är bland annat Herrgårdensbron, Storgatan och Handelsplats Sätra.
- På kommunfullmäktiges sammanträde i mars beslutades att Arboga kommuns helägda bolag ska organiseras i en koncern. Detta i syfte att få en bättre helhetssyn och stärka ledning och styrning.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Den kommunala koncernen består dels av en politisk organisation, dels av hel- och delägda bolag och organisationer. Till den politiska organisationen är fyra förvaltningar kopplade som genomför den politiskt beslutade verksamheten. I delårsrapporten upprättas ingen sammanställd redovisning, dock redovisas bolagens och förbundens utfall, helårsprognos och väsentliga händelser.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Den kommunala koncernen redovisade för verksamhetsåret 2020 ett resultat på 83,4 miljoner kronor. Det var ett starkare resultat än de senaste åren och den stora förklaringen var kommunens resultat på 63,3 miljoner kronor. En stor anledning till kommunens goda ekonomiska resultat var de extra statsbidragen som kommunen fick med anledning av pandemin översteg minskningen av skatteintäkter. Även exploateringsresultat och att nämnderna totalt sett visade ett ekonomiskt överskott var anledningar till resultatet. Arboga, liksom de flesta andra kommuner, befinner sig i samma situation med ett gott ekonomiskt resultat år 2020 men med mer ansträngd ekonomisk situation på sikt.

Kommunens nettokostnadsutveckling har de två senaste åren varit liten och samtidigt har skatter och bidrags utveckling varit god. Kommunens soliditet har en positiv trend med goda resultat i den löpande verksamheten och med hög självfinansieringsgrad av investeringar. Helårsprognosen i delårsrapporten för 2021 för kommunen visar ett resultat på 25,2 miljoner kronor vilket är 16,4 miljoner kronor bättre än budget. Orsakerna till överskottet är positiv utveckling av skatteintäkter, exploateringsresultat och att verksamheten är i ekonomisk balans.

Den samlade måluppfyllelsen i delårsrapporten avseende kommunfullmäktiges mål är att ett mål är uppfyllt och att sex mål är delvis uppfyllda. I helårsprognosen är tre mål uppfyllda och fyra mål delvis uppfyllda. Bedömningen är att kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv. Ur ett finansiellt perspektiv har kommunen en god ekonomisk hushållning då finansiella målen är helt uppfyllda.

En kommun där befolkningen ökar tyder på att staden är attraktiv och växer. Befolkningen har minskat de två senaste åren med 51 respektive 48 invånare. Det är av vikt att de senaste två årens trend med negativ befolkningsutveckling bryts. Under första halvåret 2021 ökade befolkningen med 62 invånare och uppgick vid halvårsskiftet

till 14 101 invånare. Bostadsförsörjningen är viktig för att en tillväxt men även att det finns mark för etablering av handel och industri.

Att bostadsbyggandet håller en jämn och positiv takt är angeläget för att attrahera nya invånare och för att underlätta generationsväxlingar i kommunens bostadsbestånd. Mindre landsortskommuner, däribland Arboga, med ett bra pendlingsläge till de större orterna, kan vara ett bra exploateringsalternativ för bygg- och fastighetsbolag och för enskilda privatpersoner som vill bygga sin egen villa till rimligt pris. Det är under 2021 en hög efterfrågan på de 27 stycketomterna på södra Brattberget som färdigställts 2019/2020. Bostadsbeståndet kommer också utökas med 40 hyreslägenheter då Sturestaden Fastighets AB påbörjat byggnation i centrum.

Vad gäller mark för etablering av handel och industri påbörjades under hösten 2020 ytterligare exploatering i området Handelsplats Sätra. Exploateringen med 13 nya tomter ska vara klar i början av 2022. En väl fungerande arbetsmarknad får människor och företag att växa. Bra arbetsmöjligheter lägger grunden för tillväxt och välfärd. Arbetslösheten har minskat under årets första åtta månader. I augusti var 575 Arbogabor arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd (669 vid årsskiftet). Detta motsvarar 8,7 procent och kommunen ligger 1,0 procentenheter över riksnittet.

Vid halvårsskiftet 2021 hade kommunen 946 personer tillsvidareanställda jämfört med 939 personer vid årsskiftet. Av de tillsvidareanställda är andelen kvinnor 85 procent, vilket är detsamma som vid årsskiftet. Medelåldern för både män och kvinnor är 47 år och är en liten ökning jämfört med årsskiftet då medelåldern var 46 år. Den totala sjukfrånvaron var under perioden januari-juli 6,76 procent av arbetad tid vilket är en minskning jämfört med föregående år (7,07 procent för samma period 2020).

I början på 2021 beslutades om att genomföra en koncernombildning och bilda en "äktä" koncern.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Omvärld

Ekonomi i omvärlden

(enligt Sveriges Kommuner och Regioner, SKR)

År 2020 kommer att gå till historien som det år där hela världen påverkades av coronapandemin. Vi lever fortfarande i en osäker och annorlunda tid. Belastningen på svensk välfärd, i synnerhet vård och omsorg, har varit och är fortfarande enorm. Trots detta gick samtliga regioner och 274 kommuner med ekonomiskt överskott 2020, bland annat tack vare stora statliga bidrag. Både den globala och inhemska ekonomin har utvecklats förvånansvärt positivt, mycket tack vare stora statliga stöd, kombinerat med att samhällen och befolkningar anpassat sitt liv till pandemin. Trots ekonomiskt överskott i kommuner och regioner väntar stora utmaningar runt hörnet. För att klara dessa är långsiktighet, samverkan, förbättrad och förtroendefull statlig styrning och omställning till nära vård nödvändigt.

Många utmaningar väntar kommuner och regioner när pandemin klingar av. Både resultatet och statsbidragsökningen sticker ut 2020. I ökningen av de generella statsbidragen ligger inte bara de bidrag som sektorn fått som är relaterade till pandemin utan även bidrag som aviserades i budgetpropositionen inför 2020 och bidrag som erhöles innan pandemin. De kommande åren minskar nivån på statsbidragen och därmed resultaten.

Ekonomi i Arboga

Arboga, liksom de flesta andra kommuner, befinner sig i samma situation med ett gott ekonomiskt resultat år 2020 men med mer ansträngd ekonomisk situation på sikt. Överskottet i helårsprognosen 2021 beror framför allt på att återhämtningen av konjunkturen har gått snabbare än förväntat vilket innebär en stor positiv slutavräkning av skatteintäkter. Kommunen har blivit kompenserad för högre sjuklönekostnader under januari – juli med 4,0 miljoner kronor. Under januari – augusti har kommunen haft kostnader för fastigheten Tornet på 8,2 miljoner kronor som inte varit budgeterat. Kommunen har fått, i likhet med

2020, ett investeringsbidrag för renoveringen av Herrgårdsbron vilket bidrar till hög självfinansieringsgrad av investeringar.

Befolkning

Under 2020 var det i landet den minsta folkökningen sedan 2005 och nästan en halvering jämfört med folkökningen året före. Att folkökningen var lägre än tidigare berodde både på en minskad naturlig folkökning och på att invandringsnettot var lägre. Under första halvåret 2021 ökade Sveriges befolkning med 29 953 personer, vilket var 5 152 personer fler än första halvåret 2020. Den 30 juni 2021 uppgick Sveriges folkmängd till 10 409 248 personer. Jämfört med året före var antalet födda under första halvåret 2021 marginellt fler samtidigt som antalet döda var betydligt färre.

Befolkningstillväxten i Arboga har avstannat något under de senaste åren. Under 2019 och 2020 minskade befolkningen med ungefär 100 personer. Vid årsskiftet var antalet invånare i kommunen 14 039. Under första halvåret har befolkningen ökat med 62 invånare och uppgår till 14 101 invånare. Ökningen beror på ett positivt flyttningsnetto med 64 invånare.

Arbetsmarknad

I augusti var 575 Arbogabor arbetslösa. Detta motsvarar 8,7 procent och kommunen ligger 1,0 procentenheter över rikssnittet. Ungdomsarbetslösheten i Arboga är lägst i Västmanland men högre än rikssnittet. Ungdomsarbetslösheten i augusti är 11,7 procent vilket är 1,5 procentenheter högre än rikssnittet. Arbetslösheten för utrikesfödda är 23,4 procent vilket är 4,6 procentenheter över rikssnittet.

Bostadsmarknad

Antagandet om att befolkningsutveckling och bostadsbyggande hänger nära samman. Det är viktigt att ha en bra planberedskap för bostäder. Det är stor efterfrågan på de 27 tomter som finns på Södra Brattberget. Det är positivt med byggprojektet på fastigheten Gropgården som kommer innebära 40 nya hyreslägenheter.

Förändringar i verksamheten

Coronapandemin, som pågått sedan i februari 2020, har satt sin prägel på i stort sett alla verksamheter. Sedan utbrottet har ett intensivt arbete genomförts för att bidra till att kommunen uppnår sina övergripande mål genom olika insatser.

På kommunfullmäktiges sammanträde i mars beslutades att Arboga kommuns helägda bolag ska organiseras i en koncern. Detta i syfte att få en bättre helhetssyn och stärka ledning och styrning.

Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt har påbörjats under året där kommunledningen identifierat behovet av översyn och utveckling. De fyra projekt som påbörjats är;

- Översyn och samordning av arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildning och försörjningsstöd
- VA-frågor, gemensamt driftbolag mellan Arboga och Kungsör
- Utveckling av upphandlings- och inköpsorganisationen
- Kostenhetens tillhörighet, som en del i renodling av kommunstyrelseförvaltningens uppdrag

Utifrån en granskningsrapport från revisionen pågår ett utredningsuppdrag för att se över Västra Mälardalens Kommunalförbund. Utredningen genomförs gemensamt av medlemskommunerna.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Finansiella risker

Kommunfullmäktige fastställde under 2020 riktlinjer för finansverksamheten i en finanspolicy. Riktlinjerna gäller för såväl kommunen som för de helägda bolagen. De helägda bolagen ska själva genomföra upplåningen och de lån som för närvarande kommunen lånat ut till bolagen ska successivt upphöra. För att de helägda bolagen ska kunna genomföra upplåning så måste kommunen ingå ett borgensåtagande för dessa lån. Den totala låneskulden på balansdagen 31 augusti 2021 för kommunen, de helägda bolagen och andelen i Västra Mälardalens Kommunalförbund är 819,7 miljoner kronor. Samtliga lån är upptagna hos Kommuninvest.

Ett av målen för finansverksamheten är att säkerställa att finanshanteringen bedrivs med god in-

tern kontroll och med beaktande av lågt risktagande. När det gäller skuldhanteringen ska tre typer av risker hanteras:

- Ränterisk (räntebindning), risk för en negativ effekt på kommunens räntenetto på grund av förändringar av det allmänna ränteläget
- Finansieringsrisk (kapitalbindning), risk för att kommunen inte kan refinansiera sina lån när så önskas eller ta upp ny finansiering på marknaden när behov uppstår
- Kreditmarginalrisk (marginalbindning), risk för en negativ effekt på kommunens räntenetto på grund av förändringar i kreditmarginaler.

Utifrån dessa risker är riktlinjer antagna för räntebindning och kapitalbindning.

Hantering av risker i skuldhanteringen		
	Utfall 2021-08-31	Riktlinje uppnås
Andelen kort kapitalbindning (förfall inom 1 år) ska begränsas till max 50 procent inom 1 år	7,7 %	Ja
Den genomsnittliga kapitalbindningen bör inte understiga 2 år	3,22 år	Ja
Andelen kort räntebindning (förfall inom 1 år) ska begränsas till max 50 procent	21,6 %	Ja
Den genomsnittliga räntebindningen ska vara i intervallet 2 - 4 år	3,04 år	Ja

En uppföljning per 2021-08-31 visar att de fyra riskerna är hanterade enligt riktlinjerna. Den genomsnittliga aktuella räntesatsen 31 augusti på lånen är 0,42 procent.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden har sedan årsskiftet ökat med 41,1 miljoner kronor och uppgår den 31 augusti 2021 till 693,4 miljoner kronor. Orsaken till detta är att kommunen beviljat borgen för lån till Arboga Vatten och Avlopp AB och Hjälmarens vattenförbund. Av de totala borgensåtagandena är det bara 0,7 miljoner kronor som inte är till hel- eller delägda bolag och organisationer. Kommunen har inte åtaganden för så kallade fallskärmsavtal.

Arboga kommun har i november 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och

framtida förpliktelser. Samtliga 293 kommuner och regioner som per 2021-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt in-
språktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Arboga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 532 634 758 387 kronor och totala tillgångar till 547 144 627 093 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 939 234 294 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 964 038 720 kronor.

Pensionsförpliktelser

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras under en lång tid framöver.

Arboga kommun förändrade år 2010 redovis-

ningsmodellen för pensioner från blandmodellen till fullfundsmodellen. De pensioner som intjänats före år 1998 ska redovisas enligt blandmodellen enligt lagstiftningen. Det innebär att förändringen och åtagandet inte ska redovisas aktivt i kommunens resultat- och balansräkning. Enligt fullfundsmodellen redovisas samtliga pensionsåtaganden i kommunens balansräkning. Kommunen fattade under år 2020 beslut om att från och med år 2021 återgå till att redovisa pensionerna enligt den så kallade blandmodellen.

Kommunens avsättning för pensioner uppgår till 104,2 miljoner kronor per den 31 augusti 2021. Ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser uppgår till 285,3 miljoner kronor.

Nedan redovisas kommunens pensionskostnader för år 2020 samt helårsprognos för år 2021. Kostnaderna inkluderar inte de kostnader som finns för pensioner i Räddningstjänst i Mälardalen och Västra Mälardalens Kommunalförbund samt för politiker som ännu inte gått i pension.

Pensionskostnader (mkr)		
(inklusive särskild löneskatt)	2020	2021
Avsättning intjänade pensioner fr o m 1998	4,2	4,8
Avgiftsbestämd ålderspension (individuell del)	24,0	24,8
Pensionsutbetalningar	22,5	21,9
Summa	50,7	51,5

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Pandemin

Verksamheten har fortsatt präglats av omställning för att arbeta med den pågående pandemin. Verksamheten har visat på mod, kreativitet och uthållighet i detta viktiga arbete.

Befolkningen ökar

Befolkningen i Arboga minskade under både 2019 och 2020. Under första halvåret har befolkningen ökat med 62 invånare och uppgick till 14 101 invånare vid halvårsskiftet 2021. Födelsenettet visar ett underskott på 13 personer, det vill säga att antalet döda var fler än antal födda. Antalet inflyttade var 404 och utflyttande 340 vilket ger ett flyttningsnetto på +64. Dessutom finns en justeringspost i statistiken med +11 invånare.

Beslut om ny förskola

Regnbågens förskola ska få nya lokaler då en del av Hällbackens äldrecenter byggs om till förskola. Byggnationen kommer att påbörjas under hösten 2021. Den nya förskolan kommer att ligga i direkt anslutning till Västergårdens förskola och inflyttning är beräknad till augusti 2022.

Nytt vård- och omsorgsboende

De demografiska förändringarna innebär ökat behov av platser för äldreboende. I mars skedde inflyttning i det nya äldreboendet vid Åbrinken. 80 boende får plats i det nya boendet som heter Åspegeln. Under året ska också renoveringen på vård- och omsorgsboendena Strömsborg och Trädgården bli klart.

40 nya hyreslägenheter

Sturestaden Fastighets AB:s arbete för byggprojektet på fastigheten Gropgården fortsätter. Ett modernt, centralt kvarter i korsningen Nygatan/Hökenbergs Gränd med 40 nya hyreslägenheter.

Renovering av Herrgårdsbron

Under året genomförs den tredje och sista etappen av den stora renoveringen av Herrgårdsbron. Den genomförs i egen regi med ramavtalade entreprenörer. Glädjande är att kommunen erhåller ett stort statsbidrag för renoveringen från Myn-

digheten för samhällsskydd och beredskap.

Omläggning av Storgatan

Kommunen kommer att utföra omlägningsarbeten av gata och vatten- och avloppsledningar på Storgatan. Detta för att förbättra gatans och VA-ledningarnas status. Arbetet påbörjades i mitten av maj och förväntas pågå under hela 2021 och 2022.

Nya bostäder

Genomförandet av detaljplanen för Södra Brattberget resulterade i 27 nya tomter. Försäljningen pågår i god takt och ett fåtal tomter kommer vara kvar efter årets slut.

Bra företagsklimat

Företagsklimat är summan av de attityder, regler, institutioner och kunskaper som möter företagen i vardagen. Arboga kommun fortsätter att ligga stabilt i Svenskt Näringslivs enkät. Kommunen placerar sig som tredje bästa kommun i Västmanland. Även i undersökningen NKI (nöjdhetsindex) får kommunen ett fortsatt högt resultat och placerar sig även här på tredjeplats i länet.

Handelsplats Sätra

Ytterligare exploatering pågår i området Handelsplats Sätra för att skapa 13 nya tomter för etablering av handel och industri.

Försvarsmakten växer i Arboga

I juni godkände regeringen köpet av fastigheten Tornet. Fortifikationsverket, som förvaltar Försvarsmaktens fastigheter, tog i augusti över fastigheten som omfattar en yta på 23 000 kvadratmeter.

Ökad behörighet

I år blev fler elever i årskurs 9 behöriga till gymnasiet jämfört med förra året. Andelen har ökat med 13 procentenheter, från 76 till 89 procent.

Koncernombildning

På kommunfullmäktiges sammanträde i mars beslutades att Arboga kommuns helägda bolag ska organiseras i en koncern. Detta i syfte att få en bättre helhetssyn och stärka ledning och styrning.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Med anledning av pandemin är det fortfarande under 2021 en osäker och annorlunda tid. Belastningen på svensk välfärd har varit och är fortfarande enorm.

Ekonomi har utvecklats positivt tack vare stora statliga stöd, kombinerat med att samhällen och befolkningar anpassat sitt liv till pandemin. På sikt faller nivån på statsbidragen och den ekonomiska utmaning som noterats under många år blir allt tydligare ju längre sikt som kalkyler över sektorns ekonomi sträcker sig. Det finns därför inget utrymme för kommuner och regioner att låsa fast sig på en kostnadsnivå som ligger för högt när statsbidragen minskar. Det är nu snarare tillfälle att genomföra åtgärder och satsningar som effektiviserar verksamheterna och håller tillbaka kostnadsökningarna. Stora överskott riskerar att driva upp förväntningarna på verksamheterna i välfärden på en nivå som inte är långsiktigt hållbar.

Arboga kommun står nu inför en situation där två saker behöver ske samtidigt. För det första behövs åtgärder för att kortsiktigt klara covid-19 och för det andra krävs insatser för att bygga långsiktig ekonomisk hållbarhet. Ett gott ekonomiskt resultat år 2020 - 2021 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Samtidigt ökar behoven av välfärdstjänster.

Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om prognosen framåt är oförändrad totalbefolkning så sker det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och se koncernen i sin helhet. Det kommer finnas behov av årliga effektivisering-

ar/omprioriteringar. Kan kommunen få ett starkt finansiellt handlingsutrymme finns goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. Med nuvarande låga räntor innebär en ökad upplåning inte någon stor påverkan på resultatet men innebär en risk i det långa perspektivet då det finansiella handlingsutrymmet till kommande generationer kan komma att begränsas. I Arboga finns behov av en ny grundskola och ytterligare vård- och omsorgsboenden.

Från och med årsskiftet 2019/2020 är en stor del av den tekniska verksamheten bolagiserad. Under 2021 sker en koncernombildning och det blir ett ökat fokus på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrenten om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling med en ökning av personer i åldrarna 85 år och uppåt måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

Arbetsförmedlingens och kommunens framtida roll kommer att bli avgörande för hur det lokala arbetet med arbetslösa kan utvecklas.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALVERKSAMHETEN

Styrmodell

Arboga kommuns grunduppdrag och verksamhet regleras av grundlag, kommunallag samt annan lagstiftning och förordningar. Självstyrelsen ger rätt att fatta självständiga beslut, ta ut skatt av invånarna för att ta om hand sina uppgifter och göra prioriteringar så att bästa nytta skapas för medborgarna. Kommunen styrs av förtroendevalda politiker som valts av medborgarna.

Kommunen har en styrmodell för att säkerställa att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna för att utveckla kommunen i önskad riktning, att vision och mål uppnås och att säkra en god ekonomisk hushållning. I Arboga styrs verksamheten genom värdegrund, vision, strategiska områden och dess inriktning och mål samt beslutar om fördelning av ekonomiska resurser. Visionen och målen beskriver det kommunen vill åstadkomma i framtiden och värdegrunden är de värderingar som genomsyrar verksamheten. Tillsammans anger de för medborgarna och medarbetarna vad kommunen står för och ska förverkliga de närmaste åren.

Värdegrund

Med ett professionellt förhållningssätt och en uthållig organisation erbjuder vi service och tjänster av hög kvalitet. Genom ett modigt medarbetarskap och innovativt tänkande förverkligas visionen, **Arboga – plats för inspiration**.

Den gemensamma värdegrunden för Arboga kommun har arbetats fram utifrån kommunens vision, inriktning och mål. Den bygger på de begrepp och grundläggande värderingar som kommunfullmäktige beslutat ska gälla för alla medarbetare i Arboga kommun.

Syftet med att ha en gemensam värdegrund är att skapa:

- Bättre styrbarhet; få organisationens olika delar att samverka på ett mer enhetligt sätt

- Ökad effektivitet; kvaliteten och produktiviteten ökar när så många som möjligt tar ansvar och ser till att de resurser som finns används på bästa sätt
- Stärkt identitet och legitimitet; identiteten i förhållande till medarbetarna stärks och verksamheten får ökad legitimitet utåt.

Värdegrunden är en kompass i det dagliga arbetet. Den banar väg för den kultur som ska känneteckna Arboga kommun. Värdegrunden innehåller ett antal begrepp och värdeord som ska styra medarbetarnas beteende och agerande. Värdegrunden kallas för PUMI. Bokstäverna står för Professionalism, Uthållighet, Mod och Innovation.

Professionellt förhållningsätt

I Arboga kommun har vi ett professionellt förhållningsätt. Det innebär ett gott bemötande där vi lyssnar, svarar och är tillgängliga för alla. Närvarande ledare främjar medarbetarnas engagemang och kompetens. När varje medarbetare gör ett bra jobb skapar vi tillsammans trygghet och hög kvalitet för dem vi är till för.

Uthållig organisation

Arboga kommun är en uthållig organisation som värnar om kommunens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Vi jobbar långsiktigt, följer beslut, riktlinjer och rutiner. En stabil organisation gör att vi klarar utmaningar och når framgång.

Modigt medarbetarskap

Arboga kommun präglas av det modiga medarbetarskapet där vi vågar prova nytt och vågar förändras. Vårt ledarskap motiverar till att göra ett bra jobb och skapar förutsättningar för medarbetarens och kommunens utveckling. Tillsammans bidrar vi till en kultur av stolthet och tillit.

Innovativt tänkande

Arboga kommun inspirerar till innovativt tänkande. Organisationen är öppen för förändring och nya idéer tas till vara. Vi uppmuntrar till delaktighet, kreativitet och utmanar invanda mönster. Det skapar mervärde och goda ambassadörer för Arboga kommun.

Vision

Arboga – plats för inspiration

Visionen 2030 är Arboga – plats för inspiration, vilket också är Arbogas varumärke. Varumärket arbetades fram av en grupp representanter för näringslivet, kommunen och kultur- och föreningslivet under år 2007.

Varumärkesarbetets syfte var att hitta en gemensam nämnare att samlas kring. Utmaningen med visionen är att i alla sammanhang och över tid uppnå *Arboga - plats för inspiration*.

Strategiska områden

Visionen fylls med de strategiska områdena och dess inriktningstext som är viktigast för kommunen för att uppnå visionen. Genom inriktningstexterna inom de strategiska områdena förtydligas den politiska viljan. De tre strategiska områdena är:

- Inspirerande livsmiljö
- Inspirerande lärande och arbete
- Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål och mätningar

Inom de strategiska områdena finns sju kommunövergripande mål och 18 mätningar för 2021. Dessa mål och mätningar ska tillsammans bidra till att visionen uppnås och varje nämnd ska arbeta inom sina verksamhetsområden för att de övergripande målen ska nås. För att veta om kommunen är på rätt väg mäts de kommunövergripande målen genom ett antal mätningar. De kommunövergripande målen och nämndernas mål ska vara mätbara. Kommunfullmäktige har beslutat att vissa mått ska mätas årligen eller vartannat år eller mer sällan. Läs mer om de strategiska områdena, vilka målen och mätningarna är och dess resultat i kommande avsnitt i förvaltningsberättelsen.

Nämnderna och styrelsen har egna mål och mätningar som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås.

Planeringsprocessen

Planeringsprocessen styr hur kommunen planerar genomförandet av verksamhet och ekonomi och lägger grunden för uppföljningen. Syftet är att ge bästa möjliga förutsättningar för beslutsfattande. Visionen och målen för mandatperioden med tillhörande mål utgör grunden för planeringen. I

den årliga planeringsprocessen planeras och dimensioneras kommunens verksamhet och resurser. Den syftar till att ge förtroendevalda beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten samt ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag. Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en Strategisk och ekonomisk plan (SEP) där mål och resursfördelning framgår.

Resursfördelning innebär att prioritera och fördela ekonomiska resurser till den verksamhet som ska utföras så att mesta möjliga nytta skapas av tillgängliga medel och att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls. En helhetsvärdering ska göras av finansieringen av verksamheten i form av skatter, statsbidrag, taxor med mera. Resurser fördelas utifrån en värdering av behov i grunduppdraget och hur dessa förändras. Behovsförändringar är till exempel volymutveckling, demografiska förändringar samt pris- och löneutveckling.

Processen består av en mer strategisk del som sker på våren och en mer operativ del som sker på hösten. Under den strategiska delen gör förvaltningarna analyser som ligger till grund för beslut om prioriteringar på kommunnivå som tas av kommunfullmäktige i augusti. Under den operativa delen arbetar nämnderna och förvaltningarna med sin planering utifrån de beslutade ramarna. Här fattar nämnderna och kommunstyrelsen beslut senast under december månad.

Uppföljningsprocessen

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta

åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Den kontinuerliga uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

- Tertialuppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas prognoser utgår från utfall till och med mars),
- Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,
- Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, juni och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna. Målen följs upp i samband med delårsrapport och årsredovisning. Uppföljningen visar om målen nås och ska återföra erfarenheter och kunskap inför planeringen framåt.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över verksamheten i övriga nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund. I särskilda riktlinjer tydliggörs hur kommunstyrelsen ska fullgöra sitt ansvar, underlätta vid planering av uppsikt samt klargöra förväntningarna på styrelsen, nämnder, bolag och förbund vad gäller uppsiktsplikten.

Kommunstyrelsen har en förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen. Detta innebär att i årliga beslut för varje bolag ska prövas om verksamheten var varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för det kommunala ändamålet.

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll. I ansvaret ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen samt att tillse att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov.

Arboga kommun arbetar strukturerat med tydlig ansvarsfördelning för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, att det finns tillförlitlig finansiell rapportering och information av verksamheten samt att det är efterlevnad av tillämpliga lagar och riktlinjer.

Styrelsen och nämnderna har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att risker i verksamheten identifieras, värderas och hanteras. Med risk avser sådant som kan påverka eller hindra att verksamheten når sina mål. Genom värdering och hantering av riskerna kan verksamheten styras i önskad riktning.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen. Då god ekonomisk hushållning är en allmänt hållen bestämmelse i kommunallagen fordras att varje kommun definierar den närmare innebörden. Kommunen ska upprätta riktlinjer och ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Det är viktigt att målen redovisas och förklaras på ett sådant sätt att det framgår varför fullmäktige anser att det är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag. Ekonomin ska utformas så att varje generation bär kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det gäller att hushålla i tiden och över tiden. Kommunerna måste anpassa målen till de egna förutsättningarna, för att säkra nuläge och framtid.

En god ekonomisk hushållning har en vidare innebörd än att ekonomin är i balans. Kommunens verksamhet ska dessutom vara ändamålsenlig och effektiv. Kommunen ska sträva efter att göra "rätt saker" utifrån kunders och medborgares behov och önskemål samt upprätthålla en hög kvalitet i förhållande till förbrukade resurser. De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga kopplingen mellan ekonomi och verksamhet.

Arboga kommuns finansiella mål för god ekonomisk hushållning redovisas under kommunfullmäktiges mål 7 (se kommande avsnitt):

Uppföljning av de verksamhetsmässiga målen för en god ekonomisk hushållning sker genom kommunfullmäktiges mål nummer 1 - 6.

Årets utveckling inom kommunfullmäktiges mål används som grund för att bedöma om kommunen uppnått en god ekonomisk hushållning. Den samlade bedömningen är att Arboga kommun sammantaget har uppfyllt kraven för en god ekonomisk hushållning i delårsrapporten 2021.

Bedömningskriterier för måluppfyllelse

Inom de strategiska områdena finns sju mål från kommunfullmäktige och dessa mål bedöms genom 18 mätningar. Dessa mål och mätningar ska tillsammans bidra till att visionen uppnås och varje nämnd ska arbeta inom sina verksamhetsområden för att de övergripande målen ska nås.

- målet har uppfyllts år 2021
- målet har delvis uppfyllts år 2021
- målet har inte uppfyllts år 2021

Om mätningen är helt uppfylld så får mätningen en grön färg, om resultatet blir minst 80 procent av målvärdet så blir utfallet gult, om resultatet av mätningen är lägre än 80 procent av målvärdet får mätningen en röd färg.

Om alla mätningar för ett mål är uppfyllda så får målet en grön färg vilket innebär att målet är helt uppfyllt. Om minst hälften av mätningarna har en gul eller grön färg så får målet en gul färg vilket innebär att målet är delvis uppfyllt. Om mindre än hälften av mätningarna har en gul eller grön färg så får målet en röd färg vilket innebär att målet inte är uppfyllt.

Om ingen mätning har genomförts under 2021 så anges i utfallskolumnen den senaste mätningen.

Statistiska centralbyrån, SCB, förändrar enkäten till 2021 års medborgarundersökning. SCB kommer inte längre genomföra undersökningen enligt Nöjd-kundindex, NKI-modellen. När strukturen i enkäten har förändrats, så innehåller den frågor kring i stort sett samma saker som tidigare. Förändringen i medborgarundersökningen kommer att påverka kommunfullmäktiges mätningar för målen Arboga är tryggt och inkluderande, I Arboga finns goda möjligheter till utbildning samt I Arboga finns goda möjligheter till arbete. Det är fyra mätningar som förändras och inget målvärde har kunnat sättas för 2021. Jämförbarhet är en viktig del i dessa typer av undersökningar. Det kommer inte vara möjligt att jämföra resultaten med tidigare år innan 2021. Den nya typen av redovisning kommer att vara mer lättförståelig och kräver mindre förklaring.

För varje mätning anges även en trend. En uppåtriktad pil anger en positiv förändring. Ett enskilt års utfallsförändring ändrar inte en trends riktning. Minst två år av förändrad riktning krävs för att ett trendbrott ska anses ha skett.

Det strategiska området inspirerande livsmiljö mäts genom tre mål, Arboga växer och utvecklas, Arboga är tryggt och inkluderande samt Arboga är klimatsmart, och tio mätningar. Av mätningarna har tre uppnått målvärdet och tre har delvis uppnåtts och två har inte uppfyllts. Två mätningar har inget målvärde 2021 eftersom medborgarundersökning förändras.

Det strategiska området inspirerande lärande och arbete mäts genom två mål. I Arboga finns goda möjligheter till utbildning och I Arboga finns goda möjligheter till arbete, och fem mätningar. Ett av målvärdena har uppnåtts och två

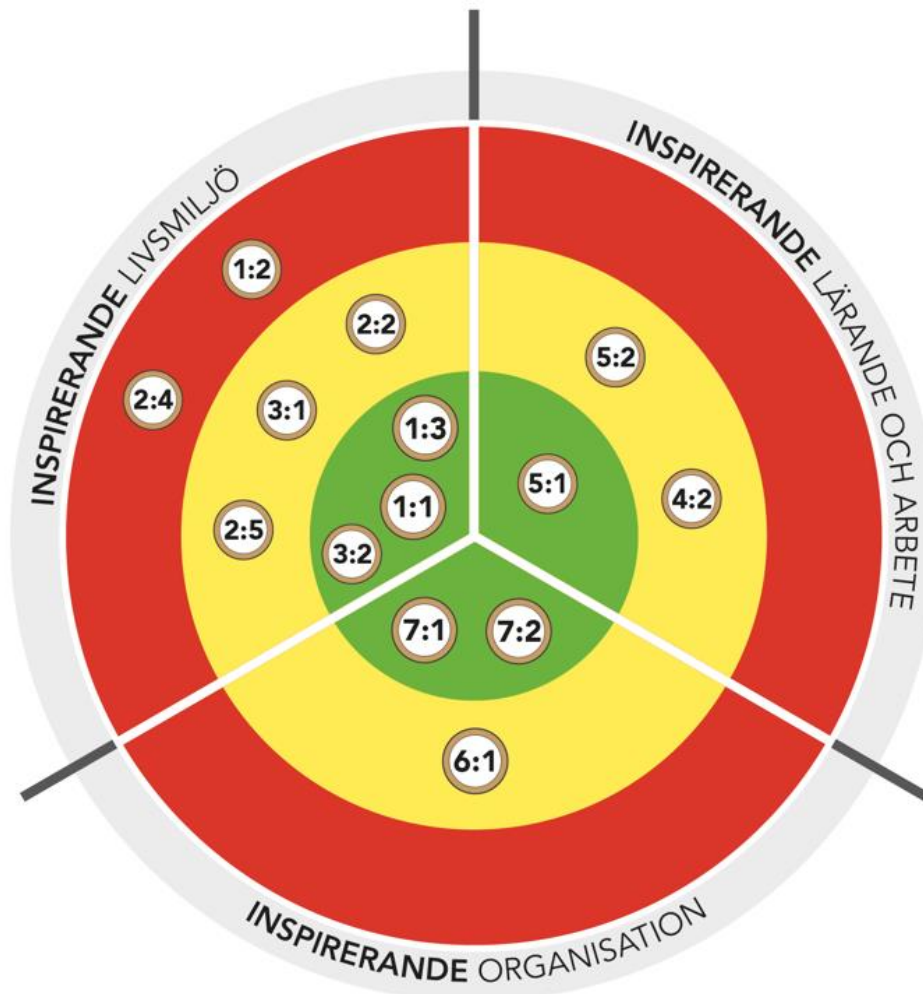
har delvis uppnåtts. Två mätningar har inget målvärde 2021 eftersom medborgarundersökning förändras.

Det strategiska området inspirerande organisation mäts genom två mål, Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare och Arboga kommun har god ekonomisk hushållning, och tre mätningar. Två av målvärdena har uppnåtts och ett har delvis uppnåtts.

Den samlade måluppfyllelsen i delårsrapporten är att ett mål är uppfyllt och sex mål är delvis uppfyllda. Med anledning av graden av måluppfyllelse så är bedömningen att kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv.

Det finns inga mål för koncernen.

Mätningarna i delårsrapporten 2021 åskådliggörs i nedanstående måltavla.

Utveckling av kommunfullmäktiges måluppfyllelse över tid

Kommunfullmäktiges måluppfyllelse per mål och över tid kan utläsas i nedanstående tabell.

För de senaste två åren har Inspirerande livsmiljö god måluppfyllelse. Målen Arboga växer och utvecklas och Arboga är klimatsmart har varit uppfyllda och målet Arboga är tryggt och inkluderande har delvist varit uppfyllt. Enligt prognosen så förväntas god måluppfyllnad 2021.

För Inspirerande lärande och arbetes mål I Arboga finns goda möjligheter till utbildning och respektive har de båda målen varit minst delvis uppfyllda. 2019 var målet I Arboga finns goda

möjligheter till arbete uppfyllt. För 2021 förväntas båda målen vara delvis uppfyllda.

För Inspirerande organisation har målen Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare och har god ekonomisk hushållning de senaste två åren haft måluppfyllelsen delvist uppfyllt respektive uppfyllt. Samma måluppfyllelse förväntas för 2021.

Mål per strategiskt område	2019	2020	Delår 2021	Prognos 2021
Inspirerande livsmiljö				
1. Arboga växer och utvecklas	●	◆	◆	●
2. Arboga är tryggt och inkluderande	◆	◆	◆	◆
3. Arboga är klimatsmart	●	●	◆	●
Inspirerande lärande och arbete				
4. I Arboga finns goda möjligheter till utbildning	◆	◆	◆	◆
5. I Arboga finns goda möjligheter till arbete	●	◆	◆	◆
Inspirerande organisation				
6. Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare	◆	◆	◆	◆
7. Arboga kommun har god ekonomisk hushållning	●	●	●	●

Inspirerande livsmiljö

I Arboga finns plats för inspiration, här finns plats att utveckla idéer och tänka nya tankar. Fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla samt bidrar till bättre folkhälsa och integration.

De unika miljöerna i Arboga tas till vara och utvecklas. Här finns många alternativ för boende och pendlingsmöjligheterna är bra. Kommunen ska aktivt delta i bostadsutvecklingen i samarbete med andra aktörer och entreprenörer. Det gör att allt fler väljer att bosätta sig i Arboga.

Det känns tryggt att bo och vistas i Arboga. Kommunen arbetar förebyggande mot brott genom att skapa trygga miljöer och stärka de sociala nätverken både på grupp- och individnivå. En god social välfärd erbjuds utsatta grupper.

Servicen och kvaliteten på tjänsterna till invånarna är bra, i staden och på landsbygden. Arbogaborna känner att de bor i en kommun med tillgängliga och väl fungerande verksamheter som bidrar till god livskvalitet i livets alla skeden. Det finns möjlighet för alla att vara med och påverka kommunens verksamheter.

Arboga är ett demokratiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Här råder hög tolerans och människor är jämlika och jämställda. Arboga ska vara en mångkulturell stad. Naturresurser som vatten och luft skyddas och används på ett varsamt sätt. Arboga ska utveckla ett modernt stadsnät och bredband för alla i hela kommunen.

Mål och mätningar

Mål 1. Arboga växer och utvecklas

Bedömning: Delvis uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

En kommun där befolkningen ökar tyder på att staden är attraktiv och växer. Att bostadsbyggandet håller en jämn och positiv takt är angeläget för att attrahera nya invånare och för att underlätta generationsväxlingar i kommunens bostadsbestånd. Arboga ska ha en levande stadskärna både vad gäller utbud av handel, kultur och arrangemang. En välutvecklad och bärkraftig handel ger lokala arbetstillfällen och lockar boenden och turister.

Nuläge

För att se om Arboga växer och utvecklas analyseras befolkningsutveckling, nybyggnation av bostäder och försäljningsindex. För att Arboga ska växa och utvecklas behövs ett rikt utbud av aktiviteter inom fritid, kultur- och föreningsområdet. Fritid- och kultursatsningar ökar boendattraktiviteten och främjar också näringslivet, besöksnäringen och handeln.

Befolkningstillväxten i Arboga har avstannat något under de senaste åren. Under 2019 och 2020 minskade befolkningen med ungefär 100 personer. Vid årsskiftet var antalet invånare i kommunen 14 039. Befolkningsciffrorna som redovisas avser första halvåret och visar en ökning med 62 invånare. Ökningen beror på ett positivt flyttningsnetto med 64 invånare.

Detaljplanearbetet har i huvudsak koncentrerat sig kring flera detaljplaner varav två planer har antagits och för en av dem finns ett överklagande. Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget, som vann laga kraft 2018, har resulterat i 27 nya styckebyggartomter. Av dessa nyttillkomna tomter har 12 tomter sålts sedan tidigare och under året har försäljningen av flera tomter fortsatt. Pandemin har skapat ett ökat privat byggande som i sin tur inneburit ökad efterfrågan på nybyggnadskartor.

Försäljningen av fastigheten Tornet till Försvarsmakten blev klar i juni. Historiskt sett är Arboga en försvarsindustriestad och att Försvarsmakten vill etablera och fortsätta utveckla sin verksamhet i Arboga är väldigt bra och viktigt för kommunens utveckling.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund har handlagt 37 ärendena av nybyggnation av bostäder till och med augusti månad.

Försäljningsindex baseras på en persons genomsnittliga inköp under ett år gällande dagligvaror och sällanköpsvaror. Försäljningsindex har ökat sedan året innan och målvärdet har uppnåtts.

Viktiga händelser

- Arboga ökar i antal invånare och är 14 101 invånare vid halvårsskiftet
- Förskolan Skogsglantan har nu varit i bruk i ett år och är ett populärt val av förskoleplats
- Byggstart i september för Regnbågens nya förskola i Hällbacken
- Förstudie av ny grundskola är pågående
- Äldreboendet Åspegeln har öppnats
- Reviderad Bostadsförsörjningsplan är antagen av kommunfullmäktige
- Fastigheten Tornet är sålt till Försvarsmakten

Framtid

Arboga kommun är inne i en expansiv fas med målet att öka antalet invånare årligen. Det kräver bostäder av olika slag och olika typer av samhällsservice.

Sex nya ärenden av bostadsbyggande pågår och under hösten räknas fler komma in. Målet 50 nybyggnationer av bostäder bör uppnås.

Försvarsmakten kan genom köpet av fastigheten Tornet försatta att utveckla sin verksamhet i Arboga.

En viktig del för att Arboga ska fortsätta växa och utvecklas är den pågående utvecklingen av stadskärnan som mötesplats och för etablering av handel och serviceföretag.

Besöksnäringen kopplat till natur- och kulturarvet och affärsturismen har stor potential att utvecklas i Arboga kommun. Ett varierat utbud av mötesplatser och aktiviteter inom kultur, fritid och turism är viktigt för utvecklingen. Genom att få flera besökare till kommunen ökar förutsättningarna för ett bra försäljningsindex och genom besöket ökar möjligheten till potentiella invånare i hela kommunen. Förändrat köpmönster med konkurrens från köpcentra och e-handel är en stor utmaning för Arbogas stadskärna.

Kommunfullmäktiges mål 2021 förväntas att uppnås.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
 1:1 Befolkningsutveckling	14 138	14 087	14 039	14 101	14 087	↘
 1:2 Nybyggnation av bostäder	117	87	16	37	50	↘
 1:3 Försäljningsindex	80	83	83	84	81	↗

1.1 Befolkningsutveckling

Befolkningsstatistik 31 december varje år. Utfallet avser första halvåret 2021.

1:2 Nybyggnation av bostäder

Nybyggnation av bostäder, egen mätning Västra Mälardalens Myndighetsförbund, årligen. Utfallet avser till och med augusti 2021.

1:3 Försäljningsindex

Handelns utredningsinstituts försäljningsindex för dagligvaror och sällanköpsvaror (faktiskt omsättning dividerad med försäljningsunderlag), årligen.

Mål 2. Arboga är tryggt och inkluderande

Bedömning: Delvis uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Den upplevda tryggheten i kommunen är en viktig faktor för invånarna. Vad som upplevs tryggt eller otrött är subjektivt och kan bero på människors egna erfarenheter men också på rykten om platsen, dess fysiska utformning och kontakten med omkringliggande miljöer. Säkerhet bedöms utefter konkreta fakta och fysiska åtgärder. Möjligheten till fritids- och kulturlivet är rikt och erbjuder något för alla. Digitaliseringens möjligheter tas tillvara med bredbandsuppkoppling för alla i hela kommunen.

Nuläge

Tryggt och säkert

Arboga kommun arbetar för att det ska vara tryggt att bo och vistas i kommunen. Upplevelsen av att bo i en trygg stad är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten. Trygghet och säkerhet är en viktig del i Arboga kommuns varumärke och kan påverka en rad olika områden så som exempelvis priserna i ett bostadsområde eller att en kommun som upplevs som trygg och välmående, lockar till inflyttning och exploatering av nya företag.

För att se om Arboga är tryggt och säkert analyseras den upplevda tryggheten och antalet våldsbrott per 1000 invånare. Den upplevda tryggheten i Arboga mäts vartannat år genom en medborgarundersökning. Betygsindex för senaste mätningen 2019 visar på svagt ökat index och känsla av trygghet ökar både för kvinnor och män. Antal anmälda våldsbrott per 1000 invånare har ökat något i Arboga sedan förgående mätning och ligger på ungefär samman nivå som riksnittet.

Att ha möjlighet att röra sig fritt i offentliga miljöer exempelvis på torg och i parker, är en förutsättning för att kunna ta del av samhällsaktiviteter och upprätthålla sociala kontaktnät. Arboga erbjuder ett rikt föreningsliv med en mångfald av aktiviteter och verksamheter för alla åldrar. Mötesplatser är viktiga för den upplevda tryggheten. Att få möjlighet att mötas och lära känna varandra skapar förståelse både över generationsgränser och mellan olika befolkningsgrupper. Arbetet måste vara långsiktigt.

Strategin för ett tryggare Arboga är att samverka med trygghetsskapande aktörer. Tillsammans inom Förebyggande rådet deltar kommunens olika förvaltningar, bolag, säkerhetssamordnare, polis och handelsförening för att ta ett helhetsgrepp om trygghetsfrågor. Arbetet som bedrivs är kunskapsbaserat och utgår från forskning, analys och medborgardialog. Den lokala polisen är en viktig aktör i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Kommunen bedriver genom säkerhetssamordnaren ett aktivt lägesbilsarbete inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området. Genom aktiv inhämtning och dialog med både kommunala verksamheter och bolag samt andra externa aktörer, sammanställs en lokal lägesbild som blir ett utmärkt beslutsunderlag för inriktningar, insatser samt åtgärder mot specifika identifierade problembilder. Lägesbilden blir en röd tråd i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet och nyttjas i kommunledningsgruppen, i förebyggande rådet samt på lokal verksamhetsnivå, genom att säkerhetssamordnaren kan samverka med berörd verksamhet och ge stöd till dessa. Trygghetsvandringar har anordnats av fritids- och kultur i samverkan säkerhetssamordnaren och föreningslivet. Fortsatt gemensamt förebyggande arbete mot klotter, detta med fortsatt gott resultat.

Barn- och utbildningsnämnden arbetar enligt skollagen där alla elever ska tillförsäkras en trygg och stödjande skolmiljö. Trygghet och studiero är avgörande för hur eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Alla som arbetar i skolan ska bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor, aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Den pågående pandemin har påverkat del av säkerhetsarbetet och prioriteringar. Ett område som dock har prioriterats högt är det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet som hela tiden löpt på kontinuerligt enligt plan.

Fritidsmöjligheter, turism och handel

Den pågående pandemin har påverkat möjligheten att genomföra en rad fritids-, kultur- och idrottsaktiviteter och verksamheter har på kort tid fått ställa om sitt arbetssätt och erbjuda alternativa lösningar.

En tydlig förskjutning från att lyfta evenemang till att lyfta aktiviteter i Arboga har skett under

året. Resurser har lagts på att locka folk till staden för att lyfta lokala näringslivet. Sedan i november 2020 är turistbyrån tillfälligt stängd och alla aktivitetstips finns publicerade på hemsida samt i sociala medier. Undersommaren har turistbyrån haft öppet med många besökare.

Etableringsuppdraget

Projekt "Vägar Framåt", som är en kommungemensam satsning, startade i år och pågår till och med 2022. Projektet är riktat mot ungdomar mellan 16 och 29 år. Projektet "Hela vägen in i arbete" (HviiA) som har pågått sedan 2020 kommer att läggas ner eftersom vi inte fått tillräckligt många deltagare. Målgruppen är tredjelandsmedborgare med låg utbildningsbakgrund och svårigheter att tillgodogöra sig det svenska språket.

Individ och familjeomsorgens försörjningsstöd och arbetsmarknadsverksamheten, samverkar och provar nya arbetssätt som syftar till att försörjningsstödstagare snabbare kommer i aktivitet efter nyansökan. SFI, arbetsmarknadsverksamheten, vuxenutbildningen och näringslivsenheten, fortsätter samverka för att se över kedjan av kompetens- och stödspår för personer som finns i de kommunala verksamheterna.

För att utvärdera etableringsuppdraget så mäts andelen i procent som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera efter 90 dagar. Mellan åren 2019 och 2020 minskade andelen som lämnat etableringsuppdraget markant med 10 procent. Andelen som lämnat för att börja arbeta minskade med 22 procent men andelen som lämnat för att börja studera ökade med 13 procent. Senaste mätningen visar en minskning med 1 procent.

Tillgång till bredbandsuppkoppling

Genom den digitala verksamhetsutvecklingen skapas möjligheter för ökad bredbandsuppkoppling som ger möjlighet för effektiva och inkluderande lösningar. Tillgång till bredband mäts i andel av området hushåll som har tillgång till bredband om minst 100 megabit per sekund. Vid sista mätningen hade 76,9 procent av hushållen tillgång, en ökning med 0,6 procentenheter.

Viktiga händelser

- Medborgarlöfte – en samverkan mellan Polismyndigheten och kommunen med fokus på centrummiljön, osund konkurrens och att utveckla det förebyggande arbetet gemensamt och tillsammans med motorburen ungdom.

- Säkerhetsträff för lantbrukare
- Helt eller delvis stängda idrottshallar och badhus och inställa arrangemang har till viss del ersatts av digitala arrangemang och aktiviteter
- Projekt "Vägar Framåt" en kommungemensam satsning riktat mot ungdomar
- Förändring inom Arbetsförmedlingen medför att arbetsmarknadsverksamheten får färre deltagare
- Samverkan mellan Köping, Arboga och Kungsör, kommunernas arbetsmarknadsverksamheterna erbjuder deltagare plats i varandras olika verksamheter
- AKTAB samförsläger med Mälarenergi när de säkrar upp elförsörjningen i kommunens landbygd.
- Turism på egen hand
- Medeltidsdagarna arrangerade, anpassad till rådande restriktioner

Framtid

Fortsatt lägesbildsarbete mellan kommunen och polisen för att skapa strategier och inriktningar på strategisk och operativ nivå. Under hösten 2021 kommer en ny operativ lägesbildsgrupp att upp-rättas, en så kallad EST-grupp. I gruppen finns representanter från olika kommunala verksamheter, bolag, kommunpolisen och kommunens säkerhetssamordnare.

Arboga fortsätter att ha ett aktivt och starkt föreningsliv. Här blandas idrott med kultur och föreningar. Genom att hitta vägar att utveckla och stötta varandra erbjuds fler möjligheter till utveckling och inspiration. Föreningar kan komma att behöva stöd i att komma i gång med sina verksamheter igen efter coronapandemin.

Projekt Hela vägen in i arbete (Hela ViiA) kommer avslutas. Kommunen fortsätter jobba med att få fler kommuninvånare till egen försörjning. En genomlysning och analys och förslag till organisation vad gäller arbetsmarknadsinsatser, försörjningsstöd och vuxenutbildningen i kommunen ska tas fram.

Arboga Kommunalteknik fortsätter att möjliggöra anslutningar till bredbandsuppkoppling för fastigheter i kommunens landsbygd. Genom att fortsätta den digitala verksamhetsutvecklingen skapas möjligheter för effektiva och innovativa lösningar. Kommunfullmäktiges mål 2021 förväntas delvis att uppnås.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
2:1 Upplevd trygghet	48	50	50	50	-	↗
2:2 Anmälda våldsbrott	8,5	7,5	8,6	8,7	8	↘
2:3 Fritidsmöjligheter	7,3	7,0	7,0	7,0	-	↘
2:4 Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera %	28%	44%	33%	31%	50%	↘
2:5 Tillgång till bredbandsuppkoppling %	69,7%	74,1%	76,3%	76,9%	80%	↗

2:1 Upplevd trygghet

Trygghetsindex i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år. Ingen mätning 2020 eller 2021, utfallet avser 2019.

2:2 Anmälda våldsbrott

Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare (treårsmedelvärde). SKR:s öppna jämförelser "Trygghet och säkerhet, årligen.

2:3 Fritidsmöjligheter

Fråga A6:2 i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år. Ingen mätning 2020 eller 2021, utfallet avser 2019.

2:4 Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera

Andelen i procent som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), SCB, årligen.

2:5 Tillgång till bredbandsuppkoppling

Andelen av områdets hushåll (andel %) som har tillgång till bredband 100 megabit per sekund, Post- och telestyrelsen, bredbandskartläggning, årligen.

Mål 3. Arboga är klimatsmart

Bedömning: Delvis uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Miljön ska skyddas vilket bland annat innebär att utsläpp inte ska skada människor och att det naturliga kretsloppet ska värnas. Naturfrämmande ämnen ska inte förekomma i miljön och den biologiska mångfalden ska bevaras. Användningen av energi och material begränsas.

Nuläge

Arboga kommuns arbete med klimatsmarta lösningar innebär bland annat att minska utsläpp som kan skada miljön och att skapa en effektiv användning av energi och naturresurser. Arbogas miljö- och hållbarhetsarbete följs upp genom

Ranking Sveriges miljöbästa kommun och energianvändningen i kommunens fastigheter.

Arboga kommun hamnar på plats 90 av 290 i årets kommunranking. Länsplaceringen är 4 av 10 i Västmanland. Rankingen baseras på Aktuell Hållbarhets egen kommunenkät samt på aktuella data bland annat statistik från Naturvårdsverket, Vattenmyndigheten, SCB, Kolada och Avfall Sverige. Även i år ingår nyckeltal kopplad till klimatdata.

Arbetsmarknadsverksamheten elektronikdemontering är sedan tidigare miljöcertifierade enligt ISO 14 001. Verksamheten syftar till att på ett miljömässigt och säkert sätt, demontera kasserade elektroniska och elektriska produkter. Det miljöfarliga avfallet paketeras, förvaras och skickas

sedan till någon av våra samarbetspartners för destruktion, övrigt material återvinns.

Många verksamheter arbetar vidare med hållbar utveckling i olika grad. De källsorterar och komposterar, återvinner och återbrukar. Vid byte av ljusarmaturer i verksamhetsfastigheter sätts alltid lågenergiprodukter upp och miljövänliga alternativ eftersöks alltid vid inköp. Fritidsbankens verksamhet arbetar med fokus på smart återbruk och att minska sopberget. I grundskolans uppdrag ingår bland annat att genom ett miljöperspektiv ge elever möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka till övergripande och globala miljöfrågor.

Alla förskolor har arbetat fram sin egen vision och på många förskolor är visionen kopplad till ett hållbart arbetssätt. Inom grundskolan och gymnasiet diskuteras ett bra förhållningssätt för en god miljö och i de yngre årskurserna ordnar skolorna speciella skrapplockarveckor. Skolmatse delen anpassas efter säsong för att minska klimatavtrycket.

Vid projektering och nybyggnation av verksamhetslokaler ställs krav för att uppnå möjlighet till certifiering enligt miljöbyggnadskrav. Solpaneler finns på nyproduktioner och installationsmaterial väljs enligt Sunda Hus.

Underhåll av exempelvis utemiljö, utförs i kommunal regi under garantitiden för att minska re-

sor från ej lokala entreprenörer. Fastigheterna värms med fjärrvärme, som till stor del utgörs av spillvärme och biobränsle. Systemtekniska lösningar i fastigheterna med fokus på låg energiförbrukning.

Viktiga händelser

- Satsning ska göra Arbogas förskolor än mer kemikaliesmarta
- Vid projektering och nybyggnation av verksamhetslokaler ställs krav för att säkerställa nivån Silver för Miljöbyggnad

Framtid

Att fortsätta arbetet med att skydda miljön vilket bland annat innebär att utsläpp inte ska skada människor och att det naturliga kretsloppet ska värnas. Användningen av energi och material ska begränsas. Arboga deltar i fortsättningen av projektet fossilfria och effektiva kommunala transporter – Fossilfritt 2030.

Kommunfullmäktiges mål beräknas att uppnås.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
3.1 Energianvändning i kommunens verksamhetsfastigheter			14,12	14,12	13,98	
3:2 Ranking Sveriges miljöbästa kommun	119	153	61	90	<101	↗

3.1 Energianvändning i kommunens verksamhetsfastigheter

Energiförbrukningen i kommunens verksamhetsfastigheter ska minska med 1 procent årligen, användningen uttrycks i procent. Egen mätning årligen. Föregående års utfall av energianvändningen i kommunens verksamhetsfastigheter blir underlag för beräkning av målvärdet för år 2021. Utfallet avser 2020.

3:2 Ranking Sveriges miljöbästa kommun

Indexvärde, Aktuell Hållbarhet ranking av Sveriges miljöbästa kommun, årligen.

Placering år för år

Inspirerande lärande och arbete

Arbogas skolor är trygga och har kunskapsfokus som inspirerar till nyfikenhet och lust att lära. Efter grundskolan finns möjligheter att läsa allt från gymnasiet och grundläggande vuxenutbildning till universitetsstudier på distans.

Utbildningsverksamheten håller hög kvalitet och samarbetet med näringslivet utvecklas ständigt. Det ger goda kunskaper och bra förutsättningar för högre studier eller arbete efter avslutad utbildning.

Arboga uppmuntrar till företagande och entreprenörskap som bidrar till att näringslivet växer. Etableringsområden och god tillgång till arbetskraft skapar förutsättningar för nya branscher och företag. Arbogas infrastruktur utvecklas med fokus på kollektivtrafik och bra pendlingsmöjligheter.

Tillsammans med civilsamhället och det lokala näringslivet finns goda förutsättningar för integration.

Mål och mätningar

Mål 4. I Arboga finns goda möjligheter till utbildning

Bedömning: Delvis uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Vårt samhälle står i ständig förändring och utifrån dess framtida behov av kompetenser så behöver perspektivet vara ett livslångt lärande. Efter grundskolan finns möjligheter att läsa allt från gymnasiet och grundläggande vuxenutbildning till universitetsstudier på distans.

Nuläge

Goda möjligheter till utbildning bidrar till det livslånga lärandet och ger alla goda förutsättningar för ett gott liv. I varje skede av livet bör det finnas utbildnings- och lärandemöjligheter som är anpassade till individens behov, bakgrund och kompetens. Det finns i Arboga goda möjligheter till utbildning på olika nivåer, från förskola till vuxenutbildning inklusive flera yrkeshögskoleutbildningar. Det finns även möjlighet till högskolestudier på distans.

Upplevda utbildningsmöjligheter i Arboga mäts vartannat år genom en medborgarundersökning. Betygsindex för senaste mätningen 2019 visar på svagt minskat index.

Förskolorna har lokaler som är anpassade för förskoleverksamhet. Det möjliggör att bedriva en utbildning av hög kvalitet där barnen får lära och utvecklas tillsammans med andra i en trygg, rolig och lärorik miljö. I september är det byggstart för Regnbågens nya förskola, som idag är inrymd i moduler. Förskolan får moderna lokaler och en härlig utemiljö när den nu byggs i en del av Hällbacken. Förskolan har en

hög andel utbildade heltidsarbetande förskollärare, 55 procent, jämfört med rikets 40 procent.

Utveckling av kvalitet på undervisningen pågår för att förbättra resultaten, genom bland annat tillgängligt och kooperativt lärande.

Glädjande är att 89 procent av grundskolans elever i årskurs nio har behörighet till ett nationellt program. Resultaten i grundskolans årskurs nio har ökat från föregående år. Ett ökat meritvärde visar att flera av våra elever når de högre betygen. De preliminära resultaten från Skolverket tyder på att Arboga ligger över riksgenomsnittet på behörighet till gymnasiets yrkesprogram 2021.

Inom gymnasieskolan har vi fortsatt god måluppfyllelse. Andelen elever på gymnasiet med examensbevis inom 3 år är 90 procent. Förra läsåret var det 93,5 procent.

Inom vuxenutbildningen läggs stort fokus på individen. Genom individuell planering ges elever möjlighet till ett upplägg av sina studier som möjliggör att kombinera annat arbete och studier. Vuxenutbildningen har bedrivit ett stort antal kurser med många inskrivna elever.

Biblioteket spelar stor roll för att förverkliga medborgarnas möjligheter till livslångt lärande. Enligt lagen ska biblioteket främja litteraturens ställning och intresset för bildning, utbildning och forskning. Kommunens distansstuderande får genom biblioteket tillgång till universitets- och högskolebibliotekens samlade bestånd av litteratur. Även studerande vid Arbogas egna skolor, till exempel vuxenstuderande, lånar medier och använder biblioteket som studie-

plats. Bibliotekens roll som kunskapsspridare av ny teknik betonas alltmer, då risken för att många människor hamnar utanför de digitaliserade samhällstjänsterna uppmärksammas.

Bibliotekets IT-verkstäder och bokcirklar på lätt svenska har på grund av pandemin till stor del ställts in och verksamhet riktad mot kvinnor med annat modersmål har ibland ställts om till utomhusverksamhet.

Kulturskolan bidrar också till måluppfyllelse via estetiska lärprocesser och kunskap via skapande verksamhet. Samverkan med grundskolan årskurs två är en av de beprövade vägarna.

Studieförbunden är en stor mötesplats för livslångt lärande, bildning och kultur.

Viktiga händelser

- Pandemin har påverkat hela verksamheten från förskolan till vuxenutbildningen
- Hög frånvaro i förskolan och grundskolan och införda åtgärder för att minska trängsel
- Gymnasieskolan och vuxenutbildningen har bedrivits som full eller partiell distansundervisning, vilket påskyndat utvecklingen med distans och webbaserade läromedel
- Grundskolan går in i ett projekt kring utveckling av undervisning baserat på forskning och beprövad erfarenhet
- Friskola i Medåker bedrivs från och med läsårsstarten 2021/21
- Arboga har fått flera nya yrkeshögskoleutbildningar inom teknik och vård och omsorg

Framtid

Ett livslångt lärande för alla människor är ett högt prioriterat mål i Sverige och Arboga. Det är viktigt både för näringslivet i kommunen med en bred kompetenstillgång och som en tillväxtmotor för hela regionen. Arbetslivet som eleverna kommer att möta förutsätter såväl flexibilitet inför omställning som behov av ett livslångt lärande.

Personalens kompetens är den viktigaste faktorn för en förskola med god kvalitet. I och med revideringen av förskolans läroplan (Lpfö18) förtydligades förskolläraernas pedagogiska ansvar för utbildningen. Alla förskollärare i kommunen kommer att utbildas i "Att leda utan att vara chef", med start vårterminen 2022.

Grundskolan har gått med i ett treårigt IFOUS-program (Innovation, Forskning och Utveckling i Skola och förskola) för att utveckla den egna undervisningen utifrån forskning och beprövad erfarenhet. Detta är ett samarbete med Göteborgs universitet och andra kommuner runt om i Sverige. Grundskolorna eftersträvar stadiindelning. På grund av bristande lokaler kan inte stadiindelningen verkställas de närmaste åren. Ombyggnation på vissa skolor är planerad. Två skolor, Gäddgårdsskolan och Nybyholmsskolan har hög andel nyanlända. Med hjälp av statlig satsning (fyra förstelärare) kommer de aktuella skolorna att utveckla pedagogerna extra mycket för att öka måluppfyllelsen för alla elever.

Sista året minskade andelen med examensbevis inom 3 år på gymnasiet. Ingen tydlig trend kan utläsas. Inom vuxenutbildningen har distansundervisningen fungerat väldigt bra, och verksamheten avser att utveckla den utbildningsformen mer. Fortsatt samverkan mellan olika aktörer för att förverkliga möjligheten till livslångt lärande ger goda möjligheter för att uppnå kommunfullmäktiges mål. Kommunfullmäktiges mål är delvis uppfyllt.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
4:1 Utbildningsmöjligheter	66	64	64	64	-	↘
4:2 Andel med examensbevis inom 3 år gymnasiet.	94%	86%	94%	90%	94%	—

4:1 Utbildningsmöjligheter

Betygsindex om hur medborgarna upplever tillgången till utbildningsmöjligheter, fråga A2:1-2 i medborgarundersökningen, vartannat år. Ingen mätning 2020 eller 2021, utfallet avser år 2019.

4:2 Andel med examensbevis inom 3 år gymnasiet.

Antalet elever som börjar på gymnasiet i kommunal regi i kommunen för 3 år sedan med examen inom 3 år, årlig egen mätning. Ny mätning 2021, historiska utfall är uppdaterade.

Mål 5. I Arboga finns goda möjligheter till arbete

Bedömning: Delvis uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Att få fler Arbogabor i arbete är inte bara viktigt för att kunna finansiera välfärden, det är också viktigt för individen. Arbogas geografiska läge tillsammans med lättillgänglig och flexibel pendling till andra orter utvidgar arbetsmarknaden för boende i Arboga och ger bättre möjligheter till jobb. Ett gott näringslivsklimat utgör en viktig utvecklingsfaktor för kommuner och regioner. Förutsättningar för och möjligheter att starta och driva företag har betydelse för tillväxt och sysselsättning.

Nuläge

En väl fungerande arbetsmarknad får människor och företag att växa. Bra arbetsmöjligheter lägger grunden för tillväxt och välfärd. För att se om det finns goda möjligheter till arbete i Arboga analyseras arbetsmarknadsstatistik och pendlingsmöjligheter med buss och tåg.

Arbetslöshet

Den pågående pandemin tillsammans med Arbetsförmedlingens förändringar och minskningar har påverkat arbetslösheten men också kommunens verksamheter. Arbetslösheten har minskat i förhållande till i fjol i augusti. Kommunen ligger över rikssnittet i samtliga tre grupper. I augusti var 575 Arbogabor arbetslösa. Detta motsvarar 8,7 procent och kommunen ligger 1,0 procentenheter över rikssnittet. Ungdomsarbetslösheten i Arboga är lägst i Västmanland men högre än rikssnittet. Ungdomsarbetslösheten i augusti är 11,7 procent vilket är 1,5 procentenheter högre än rikssnittet. Arbetslösheten för utrikesfödda är 23,4 procent vilket är 4,6 procentenheter över rikssnittet.

Näringslivet hårt utsatt

Pandemin drabbade hela världen i mars och Arbogaföretag har påverkats stort som smått. Uteblivna bokningar, bortfall i intäkter, problem med leveranser har lett till enorma problem. Besöksnäring och restaurangbranschen är extra drabbade. Många insatser har genomförts på nationell nivå.

Lokalt företagsklimat

Arboga kommun arbetar tillsammans med de företagsstöd och olika övriga aktörer som finns

för att underlätta för företagandet i kommunen. Fokus är hög tillgänglighet, gott bemötande och korta ledtider. Kommunen har nära dialog med företagen och kunskap om de enskilda företagen och branscherna i kommunen i dag vad gäller verksamhet, kompetensförsörjning, planer och behov inför framtiden. Arboga arbetar i samarbete med Köping och Kungsör enligt den gemensamma näringslivsstrategin med utgångspunkt i attraktivitet och kompetens. Genom ett aktivt etableringsarbete och bra planförutsättningar verka för ett differentierat näringsliv som står emot konjunktursvängningar och en tillväxt av arbetstillfällen som matchar befolkningsutvecklingen. Alla företagsbesök är inställda men kontakter bibehålls genom e-post, telefon och digitala möten. Morgonsofforna har genomförts digitalt.

Arboga kommun fortsätter att ligga stabilt runt 3,5 i Svenskt Näringslivs enkät av företagsklimatet. Trots en sänkning på 0,03 ökar betyget inom några prioriterade områden och kommunen placerar sig som tredje bästa kommun i Västmanland. Rikssnittet i Sverige är 3,43. Största tappet med 0,3 är inom skolans kontakt med företag. Kontakter med företagen har begränsats på grund av rådande pandemin. Största ökning med 0,3 är inom företagets engagemang. Det lokala företagsklimatet når nästan målvärdet. Rankingresultat publiceras i höst.

Kollektivtrafik

En bra och utökad kollektivtrafik är viktigt för kompetensförsörjningen i Arboga kommun och för att näringslivet i kommunen ska fortsätta att utvecklas.

Arboga kommun ligger i en växande pendlingsregion där Europavägarna E18 och E20, samt järnvägarna Mäljarbanan och Svealandsbanan, strålar samman. Dessa är klassade som riksintresse för kommunikation och viktiga för den kommunala tillväxten. Dessa möjliggör pendling till större angränsande städer som Örebro, Västerås, Eskilstuna och även mindre städer som Köping och Kungsör, det finns även goda pendlingsmöjligheter mellan Arboga och Stockholm. De senaste årens trend för Arboga med ett ökat resande med kollektivtrafik har nu planat ut och minskat.

Nöjdheten med kollektivtrafiken, vid senaste mätningen 2019 visade på att nöjdheten minskat något. Arboga kommun deltar i samverkansmöten med den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland. Ny zonstruktur och biljettflora är beslutad för den regionala kollektivtrafiken och gäller från 1 januari 2022. Arboga kommun kommer bli en egen zon från att tidigare ha tillhört en gemensam zon tillsammans med Köping och Kungsörs kommuner.

Viktiga händelser

- Etableringsmöjligheter, handelsplats Sättra Nordväst med uppdatering av aktuell information på kommunens hemsida med mera
- Morgonsoffor har genomförts digital, är ett bra sätt att visa upp Arbogas näringsliv under olika teman; kommunens arbete, landsbygd, aktiviteter, ekonomi, med flera
- Nyhetsbrev, mycket information om insatser i samband med covid-19
- Fortsatt arbete med utveckling av näringslivsstrategin
- Kollektivtrafiken och andelen pendlare har fortsatt påverkats av den rådande covid-19-pandemin.

Framtiden

Faktorer som påverkar arbetslösheten är kommunens möjligheter att erbjuda bostäder, förskoleplatser, studier och yrkesinriktade utbildningar, samverkan med det lokala näringslivet och goda möjligheter till in- och utpendling i kommunen bidrar också.

Genom att fortsätta samverka och arbeta med mötesplatser mellan kommun och företag, genomföra regelbundna företagsbesök och fortsätta samarbetet i Västra Mälardalen med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), "Förenkla helt enkelt" finns goda möjligheter att påverka arbetslösheten i kommunen.

Arboga fortsätter med stödet till näringslivet genom att samla information från Arbogas olika företagsföreningar och Arbetsförmedlingen för att skapa ett nuläge för industri och handel. Med utgångspunkt i Företagsklimat utveckla en strategi för att öka antalet etableringar. Marknadsföra framtida etableringsområden och arbeta med proaktiv marknadsföring.

Även om kollektivtrafikens användning har minskat något under pandemin så bedöms den långsiktigt vara av stor vikt för Arbogas framtidsutsikter. För att behålla och locka nya invånare och företag till kommunen är ett välutvecklat och hållbart transportnät en avgörande förutsättning. Förbättrade möjligheter för pendling både inom den befintliga arbetsmarknadsregionen och till angränsande regioner bidrar till en större arbetsmarknad. Arboga kommun kommer fortsatt i enlighet med den gällande översiktsplanen att fokusera på bostäder och verksamheter i lägen där det finns goda kommunikationer. Som ett komplement till detta bedöms även utbyggnad av gång- och cykelvägar behövas för framtiden.

Kommunfullmäktiges mål förväntas att delvis uppnås.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
 5:1 Arbetslöshet %	8,2%	9,2%	10,0%	8,7%	11%	
 5:2 Lokalt företagsklimat	3,4	3,5	3,6	3,5	3,6	
 5:3 Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik	5,1	4,9	4,9	4,9	-	

5:1 Arbetslöshet

Antalet arbetslösa och i program med aktivitetsstöd i relation till arbetskraften (andel %) i december, statistik från Arbetsförmedlingen, årligen.

5:2 Lokalt företagsklimat

Sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, Svenskt Närings-

liv "Lokalt företagsklimat", årligen.

5:3 Nöjdhet med utbud av kollektivtrafik

Nöjd Region Index i SCB:s medborgarundersökning, index mäts på en skala 1-10. Med kollektivtrafik menas lokal och regional trafik med buss, spårvagn, tåg och båt/färja, vartannat år. Ingen mätning 2020 eller 2021, utfallet avser år 2019.

Inspirerande organisation

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna utvecklas, tar stort eget ansvar och där egna initiativ uppmuntras. Arbetsmiljön är god och hälsofrämjande. Ambitionen är att erbjuda alla den sysselsättningsgrad de önskar. Medarbetare som trivs och mår bra är en förutsättning för en inspirerande organisation.

Kommunens organisation är effektiv, tillgänglig och tydlig för medarbetare, medborgare och företagare. Ett gott bemötande ger god service och inbjuder till dialog. Den fortsatta digitaliseringen av kommunens verksamheter bidrar till hög service och kvalitet på tjänsterna. Genom fördjupad samverkan i Västra Mälardalen, inom Region Västmanland och nationellt skapas bättre förutsättningar för alla.

Kommunen har en god ekonomisk hushållning. Det innebär att ekonomin är i balans, såväl på kort som lång sikt och att kommunens resurser alltid används på bästa sätt.

Mål och mätningar

Mål 6. Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare

Bedömning: Delvis uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Att kunna attrahera rätt medarbetare är en av de viktigaste frågorna för arbetsgivare idag. Det är inte bara lön och förmåner som gör att anställda trivs och gör ett bra arbete. Att kunna erbjuda en kultur med tydliga värderingar, en bra arbetsmiljö och möjlighet till utveckling är faktorer som också påverkar.

Nuläge

Att vara en attraktiv arbetsgivare i Arboga kommun innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet samt en hög frisknärvaro. För att se om Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare analyseras svaren i medarbetarenkätens områden för nöjdhet med inflytandet, hållbart medarbetarengagemang (HME).

Senaste uppföljning av Hållbart medarbetarengagemang (HME) var hösten 2020. Enkäten innehåller frågor om motivation, ledarskap och styrning. Resultatet för kommunens index inom medarbetarengagemang blev 80 och är ett något försämrat index jämfört med tidigare mätning.

Medarbetarundersökningen visar att medarbetarna bland annat upplever sig ha ett meningsfullt arbete där de lär sig nytt och utvecklas och att de har chefer som ger förutsättningar för att ta ansvar och som visar uppskattning för med-

arbetarnas arbetsinsatser. Resultatet skiljer sig inte så mycket jämfört med året innan vilket är glädjande utifrån den belastning som medarbetarna har haft i och med pandemin. Resultatet av enkäten visar att samtliga frågor fått en marginell försämring i resultatet.

Alla verksamheter följer kommunens årsplanering för systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM-hjul. Chefer och medarbetare arbetar gemensamt med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att minska eller ta bort risker, förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och att en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. Kommunens värdegrund PUMI, professionalism, uthållighet, mod och innovation är vägledande för arbetet.

Det kontinuerliga arbete som görs för att motverka ohälsa fortsätter i kommunen.

Den pågående coronapandemin har under året påverkat alla medarbetare i olika grad. Många verksamheter har fått ställa om och intensifiera arbetet kring att säkra samhällsviktiga verksamheter kopplat till den pågående pandemin. Genom kommunikativa insatser, omställning på arbetsplatser och hemarbete för det medarbetare och arbetsplatser där det varit möjligt har smittspridningen av pandemin förebyggts och det har skapats förståelse och förtroende för hur kommunen hanterar situationen. En viktig del i detta arbete är att medarbetare ska känna att deras agerande gör skillnad.

Viktiga händelser

- Ställt om och intensifierat arbetet kring att säkra samhällsviktiga verksamheter kopplat till den pågående pandemin
- Förebyggt smittspridning av pandemin genom omställning på arbetsplatser och hemarbete för det medarbetare och arbetsplatser där det varit möjligt
- Kommunen har stöttat Region Västmanland kring det pågående vaccinationsarbetet

Framtid

Följa upp påverkan av pandemin hos våra medarbetare och bevaka hur pandemin kan komma att få fortsatt påverkan i våra verksamheter. Genomföra hälsofrämjande insatser kopplat till pandemin blir ett viktigt fokusområde.

Att kunna erbjuda den sysselsättningsgrad som medarbetarna önskar, ge goda möjligheter till fortbildning, friskvård och ett gott ledarskap.

Fortsätta utveckla kärnuppdraget i respektive verksamhet.

Fortsätta utveckla ett hållbart medarbetarengagemang genom bra strukturer för arbetsplats-träffar, medarbetar- och lönesamtal.

Arbeta vidare med förebyggande och hälsofrämjande insatser för att förhindra och minska sjukfrånvaron.

Det är viktigt att trygga den framtida kompetensförsörjningen för kommunens verksamheter.

Kommunfullmäktiges mål 2021 förväntas delvis uppnås.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
 6:1 Hållbart medarbetarengagemang	84	82	80	80	84	

6:1 Hållbart medarbetarengagemang

Totalindex för Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en sammanvägning av tre del-

områden, motivation, ledarskap och styrning. Nationell jämförelse SKR, varje år.

Mål 7. Arboga kommun har god ekonomisk hushållning

Bedömning: Uppfyllt

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund
Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

I begreppet "God ekonomisk hushållning" så är det två perspektiv, finansiellt- och verksamhetsperspektiv. Verksamhetsperspektivet att kommunens verksamhet ska vara ändamålsenligt och effektivt redovisas under mål 1 – 6. Under mål 7 redovisas det finansiella perspektivet. Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag.

Nuläge

De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur

mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga koppling mellan ekonomi och verksamhet.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen.

Kommunfullmäktige beslutade under år 2013 att målet "Arboga kommun har en god ekonomisk hushållning" och de nedanstående måtten ska gälla som riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Resultatet i delåret 2021 uppgick till 40,3 miljoner kronor vilket motsvarar 6,7 procent av skat-

teintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Helårsprognosen för resultatet är 25,2 miljoner kronor vilket motsvarar 2,8 procent.

Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgår på balansdagen 2021-08-31 till 34,8 procent. Prognosen för 2021-12-31 är 35,2 procent.

Viktiga händelser

Arbetet under årets första åtta månader av året har utöver ekonomiprocessens grunduppdrag fortsatt fokusera på ett förbättrat stöd till våra chefer, tydliggöra och effektivisera ekonomiprocessen samt ha en kontinuerlig uppföljning.

Aktiviteter har bland annat varit att granska momsättersökningen för år 2020, riktlinjer för internprissättning, prismodell för kostverksamheten, översyn av befintliga stiftelser i syfte att förenkla och eventuellt avsluta, särskilda placeringsriktlinjer för stiftelser, genomfört upphandling av ett beslutsstödsystem, översyn av avskrivningstider, förberett och genomfört koncernombildning, utredning av barn- och utbildningsnämndens ekonomiska förutsättningar, utveckling av dokumentet Årsredovisning samt genomfört en budgetprocess som innebar beslut om Strategisk och ekonomisk plan 2022-2024 i kommunfullmäktige under augusti.

Framtid

Arboga kommun står nu inför en situation där två saker behöver ske samtidigt. För det första behövs åtgärder för att kortsiktigt klara covid-19 och för det andra krävs insatser för att bygga långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Även under 2021 så har pandemin fortsatt att påverka oss utan att vi egentligen vet hur, när

eller riktigt hur länge. Det gäller att säkra kvalitet och uthållighet i den pågående pandemin.

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat år 2020 - 2021 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Samtidigt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om prognosen framåt är oförändrad totalbefolkning så sker det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och se koncernen i sin helhet. Det kommer finnas behov av årliga effektiviseringar eller omprioriteringar. De kommuner som har starkast finansiella handlingsutrymme har goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. Med nuvarande låga räntor innebär en ökad upplåning inte någon stor påverkan på resultatet men innebär en risk i det långa perspektivet då det finansiella handlingsutrymmet till kommande generationer kan komma att begränsas.

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde	Trend
7:1 Resultat	0,8 %	2,4 %	7,2 %	6,7 %	1 %	↗
7:2 Soliditet	23,5%	25,4%	32,6 %	34,8 %	24,6 %	↗

7:1 Resultat

Resultatet före extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Egen mätning i samband med delårsrapport och bokslut, årligen.

7:2 Soliditet

Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden, ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper. Egen mätning i samband med delårsrapport och bokslut, årligen.

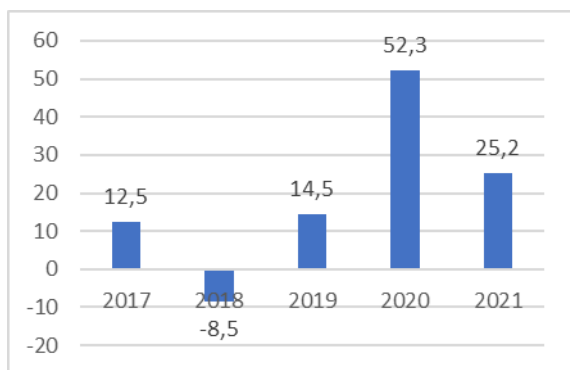
Resultat och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av den kommunala koncernens och kommunens ekonomiska ställning (delårsrapporten enbart kommunen). För att belysa detta redovisas nedan resultatutvecklingen, investeringar och dess finansiering samt finansiell stabilitet. Avsnittet avslutas med en jämförelse för att analysera var kommunen befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats de senaste tre åren i förhållande till övriga kommuner i Västmanland och till riket.

Resultatutveckling

Efter de extraordinära posterna kan årets resultat, förändring av eget kapital, utläsas. Det egna kapitalet är den del av tillgångarna som kommunen betalat med egna medel, det vill säga förmögenheten.

Årets resultat, kommunen (mkr)

Grafen ovan visar utvecklingen av årets resultat för kommunen under den senaste femårsperioden. Från och med 2021 redovisas pensioner enligt den så kallade blandmodellen och åren 2017 - 2020 är omräknade enligt denna modell. Helårsprognosen för 2021 är att eget kapital ökar med 25,2 miljoner kronor. Årets resultat per den 31 augusti uppgår till 40,3 miljoner kronor och eget kapital uppgår på balansdagen 31 augusti till 735,3 miljoner kronor.

Budgeterat överskott år 2021 är 8,8 miljoner kronor och således visar helårsprognosen en positiv avvikelse mot budget med 16,4 miljoner kronor.

Nämnderna/styrelsen redovisar i helårsprognosen för 2021 ett ekonomiskt överskott med 6,6 miljoner kronor. Mer om nämndernas resultat redovisas under avsnittet "Driftredovisning". Nämndernas/styrelsens redovisning i sin helhet sker enbart till respektive nämnd.

Intäkter och kostnader som inte kan hänföras till en specifik nämnd så som pensioner, lokalpott, lönepott, oförutsedda kostnader och finansnetto visar ett underskott jämfört med budget med 5,8 miljoner kronor. Detta beror huvudsakligen på ökade pensionskostnader med anledning av förändrat livslängdsantagande samt kostnader för fastigheten Tornet som inte är budgeterade.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning visar ett överskott jämfört med budget med 15,6 miljoner kronor. Detta beror på en positiv slutavräkning för skatteintäkterna beroende på att återhämtningen efter konjunkturedgången beräknas enligt Sveriges Kommuner och Regioner gå fortare än vad tidigare prognoser visat.

Det finns flera motiv till att årligen ha ekonomiskt överskott. Lagstiftningen med balanskravet är ett minimikrav på resultatet, men för att få en god ekonomisk hushållning förutsätts ett större sammantaget överskott. Ett överskott skapar handlingsfrihet och möjlighet till en mer långsiktig planering. En marginal krävs också för att klara oförutsedda påfrestningar, att inte inflationen ska urholka värdet av det egna kapitalet och framför allt för att finansiera investeringar.

Resultatet före extraordinära poster redovisar de medel som blir över eller saknas när den löpande verksamheten är betald. Finansiella poster i form av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning samt finansiella kostnader och intäkter tillkommer i detta resultat. Utfallet i helårsprognosen 2021 är 2,8 procent (6,7 procent per 31 augusti). Vid höga investeringsnivåer krävs goda resultat för att kunna ha en hög självfinansieringsgrad av investeringar.

Verksamhetens nettokostnader visar hur stor del av kommunens löpande verksamhet som måste finansieras. De utgör skillnaden mellan kostnader (inklusive avskrivningar) och intäkter i kommunens driftverksamhet. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är att sätta nettokostnaderna i relation till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Redovisas en andel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter och kan bidra till självfinansiering av

investeringar.

Verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster uppgår i helårsprognosen till 903 miljoner kronor 2021 vilket är en ökning med 7,2 procent jämfört med 2020. Skatteintäkterna, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ökar med 3,2 procent mellan 2020 och 2021. Verksamhetens nettokostnadsandel uppgår i helårsprognosen till 99 procent, vilket är en försämring jämfört med 2020.

Finansnetto

Finansnettot består av skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader. Årets finansnetto i helårsprognosen är positiv och uppgår till 18,4 miljoner kronor och är 1,9 miljoner kronor större än budgeterat.

De finansiella intäkterna består av ränta på utlämnade lån till fastighetsbolagen och Mälarenergi Elnät AB. Vidare borgensavgift från i huvudsak Kommunfastigheter i Arboga AB samt utdelningar från Kommuninvest, Sturestaden Fastighets AB, Mälarenergi Elnät AB och återbetalning av medlemsbidrag från Västra Mälardalens Myndighetsförbund. Vidare finns finansiella intäkter från försäljning av bostadsrätt och aktier i Fibra.

De finansiella kostnaderna avser, förutom ränta på pensionsskulden, räntekostnader för upptagna lån.

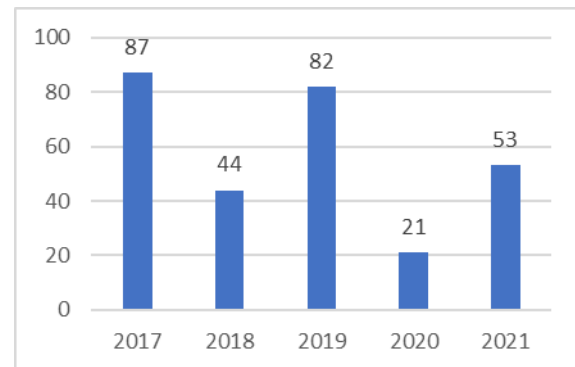
Investeringar och dess finansiering

Kommunens nettoinvesteringar i helårsprognosen för 2021 uppgår till 53,3 miljoner kronor (år 2020 21,2 miljoner kronor). Budgeterade investeringar uppgår till 98,3 miljoner kronor vilket innebär en avvikelse på 45 miljoner kronor. Orsaker till överskottet är i huvudsak ett investeringsbidrag från MSB för renoveringen av Herrgårdsbron, lägre utgifter för Herrgårdsbron, tidsförskjutningar i genomförande inom exploatering och Storgatan samt få utgifter för markförvärv.

De enskilt största investeringarna under året är renoveringsarbetet av Herrgårdsbron, fiber, exploatering Sätra Nordväst, gator och vägar samt inventarier till vård- och omsorgsboendet Åspegeln.

Till kommunens investeringar tillkommer huvudsakligen investeringar i verksamhetsfastigheter utförda av Arboga Kommunfastigheter.

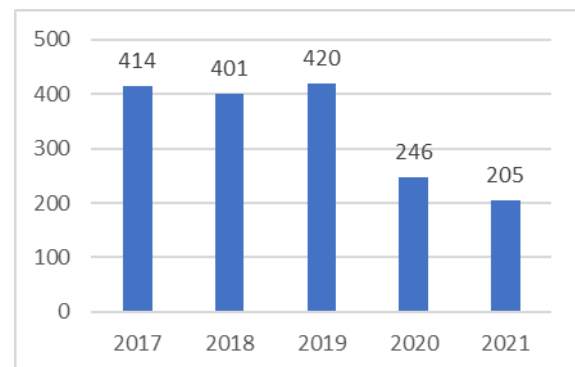
Årets nettoinvesteringar kommunen (mkr)

Självfinansieringsgrad investeringar

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens finansiella handlingsutrymme stärks. Kommunens självfinansieringsgrad uppgår i helårsprognosen för 2021 till 82,2 procent. Under år 2020 finansierades investeringarna fullt ut.

Låneskuld (mkr)

Låneskulden för kommunen minskade under 2020 med 174 miljoner kronor från 420 till 246 miljoner kronor. Huvudorsaken till minskningen var att de lån som kommunen tidigare tagit upp för den taxefinansierade verksamheten Vatten och Avlopp nu tagits upp av bolaget Arboga Vatten och Avlopp AB. Låneskulden per den 31 augusti 2021 har minskat ytterligare och uppgår till 205 miljoner kronor. De goda resultaten i den löpande verksamheten används för att finansiera investeringarna och minska låneskulden.

Finansiell stabilitet

Soliditeten är ett mått som används för att mäta kommunens ekonomiska styrka, det finansiella handlingsutrymmet, i ett långsiktigt perspektiv. Måttet anger hur stor andel av de totala tillgångarna som finansierats med eget kapital. Eget kapital i balansräkningen kan således beskrivas som en historisk framskrivning av resultaträkningens utveckling. En successivt försämrad soliditet påvisar en hög finansiell risk.

Det är ett negativt tecken för ekonomin om soliditeten successivt försämras. En ökning av soliditeten kan uppnås med en förbättrad resultatutveckling och genom att nettoinvesteringsnivån bättre harmoniserar med egna tillförda medel. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls och utvecklas i en positiv riktning.

Soliditet (procent)

År	2018	2019	2020	Delår 2021	Prognos 2021
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före år 1998	45	46	54	57	58
Soliditet inklusive samtliga Pensionsförpliktelser	24	25	33	35	35

Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgick 31 augusti 2021 till 34,8 procent (vid utgången av år 2020 till 32,6 procent). Trenden är positiv. Kommunens soliditet exklusive fullfondsredovisning av pensioner (blandmodellen) uppgår den 31 augusti 2021 till 56,8 procent (vid utgången av år 2020 till 54,5 procent). Anledning till ökningen är det goda driftresultatet och att investeringarna till stor del är självfinansierade. Ytterligare ökning väntas i helårsprognosen.

Den stora ökningen mellan 2019 och 2020 var att bolaget Arboga Vatten och Avlopp genomfört upplåning i egen regi. En upplåning i kommunens regi som sedan vidareutlånas till bolag påverkar soliditeten i negativ riktning.

Likviditet och rörelsekapital

Rörelsekapitalet, som består av omsättnings-tillgångar minus kortfristiga skulder, kan sägas

vara ett mått på den ekonomiska styrkan på kort sikt. Det är viktigt att skapa ett positivt rörelsekapital för att få en bra handlingsberedskap inför framtiden. Det sker bäst genom ett starkt resultat som bland annat möjliggör en högre grad av självfinansiering av investeringar. Rörelsekapitalet uppgår på balansdagen den 31 augusti till 90,6 miljoner kronor och har förbättrats under året med 78,2 miljoner kronor. Orsaken till att rörelsekapitalet förbättrats under året är framför allt att likvida medel ökat.

Prognosavvikelser och utfall i förhållande till budget

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Nämnderna/styrelsen har i stort sett månatligen genomfört helårsprognoser. Kommunstyrelsen har kontinuerligt fått en redovisning från nämnderna och vid befarat negativt underskott fått en åtgärdsplan för att uppnå ekonomisk balans. Den stora budgetavvikelsen i helårsprognosen avser skatteintäkter, där konjunktursvängningarna är förklaringen.

Budgetavvikelsen för investeringar är i helårsprognosen stor. Orsaker till att budgetavvikelsen är beslutat statsbidrag samt tidsförskjutningar i årsöverskridande projekt.

Kommunalskatt

Kommunalskatten för Arboga kommun uppgår under 2021 till 22,41 procent. År 2016 höjdes skatten med 0,65 procent för att år 2017 sänkas med 0,10 procent. Sedan har ingen förändring skett. Den totala skattesatsen i Arboga inklusive landstingsskatten uppgår för år 2021 till 33,29 procent. I förhållande till länet och riket så ligger Arboga högre.

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag.

Finansiell ställning i en jämförelse

Arboga deltar i en jämförelse för att analysera var kommunen befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanland och till riket de senaste tre åren. Jämförelsen utförs av Kommunforskning i Västsverige (KFi)

Profilen innehåller jämförelser utifrån fyra finansiella perspektiv och åtta finansiella nyckeltal. Nyckeltalen speglar kommunernas finansiella status. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap eller kapacitet, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Målsättningen är att belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen.

Profilen har omfattat åren 2008 - 2020. Nedan redovisas de senaste tre åren, 2018 - 2020. De nyckeltal som använts är skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, genomsnittligt resultat de senaste tre åren samt skattefinansieringsgrad av investeringar. Den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en femma för ett nyckeltal har man det starkaste värdet jämfört med andra men värdet kan behöva förbättras för att nå till exempel god ekonomisk hushållning.

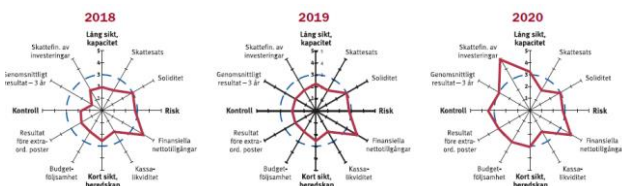
Arbogas profil visade att kommunen under 2020 låg runt genomsnittet för samtliga fyra perspektiv. De fyra perspektiven är kontroll över det finansiella resultatet, riskförhållande samt lång- och kortsiktig handlingsberedskap. Kommunens poäng för tre av fyra perspektiv förbättrades under perioden. De var kontroll över det finansiella resultatet samt kort- och långsiktig handlingsberedskap. Riskförhållande låg kvar på samma poäng om 2018 jämförs med 2020. Förklaringen till ovanstående förändringar var att poängen för fyra nyckeltal, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, det genomsnittliga resultatet under de tre senaste åren och skattefinansieringsgrad av investeringarna, förbättrades under perioden. Övriga fyra nyckeltal i profilen, skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet, förblev poängmässigt oförändrade under perioden.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Arbogas finansiella utveckling under den studerade treårsperioden resulterade i en förbättrad profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade Arboga vid utgången av 2020 ett starkare utgångsläge än under 2018.

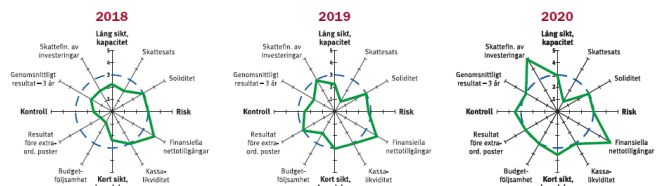
Enligt KFi har Arboga ett tillfredställande, men något ansträngt finansiellt läge. Resultatnivå exklusive jämförelsestörande engångsposter bör dock de närmaste åren uppgå till minst 3 procent i förhållande till verksamhetens kostnader för att möta förväntade framtida utmaningar. På grund av de stora jämförelsestörande engångsposterna de senaste åren blir det extra viktigt att mäta detta resultatmål exklusive dessa jämförelsestörande engångsposter. Det är nämligen viktigt att de höga resultatnivåerna för kommunerna under 2020 tolkas på rätt sätt. De förklaras av ökade statsbidrag och tillfälligt minskade kostnader för Covid-19. Det underliggande resultat har i de flesta kommunerna inte förbättrats och det är viktigt att beakta i den finansiella analysen.

Det är av största vikt att Arboga fortsätter med att arbeta med att skapa ett finansiellt utrymme, eftersom de närmaste åren förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som fortsatt ökade investeringar och ökade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. Corona-krisen kommer också påverka framtiden i form av minskade skatteintäkter och ökade kostnader för till exempel försörjningsstöd. Med största säkerhet kommer inte skatteunderlagets tillväxt att räcka för att möta uppräknade faktorer. En viktig del för att minimera skatthöjningar och/eller minimera besparingar är att effektivisera verksamheten genom att göra kvalitativa analyser som visar på olika effektiviseringsmöjligheter.

Arboga (rött) jämfört med Västmanland

Arboga (grönt) jämfört med riket

BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravet är ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa. Balanskravet innebär att kommunerna ska besluta om en budget och redovisa i bokslut där intäkterna överstiger kostnaderna.

Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas i budgeten senast det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta att inte reglera hela underskottet ett visst år.

Avstämningen mot det lagreglerade balanskravet visar att kommunens balanskravsresultat uppfyller balanskravet. Delårets balanskravsresultat uppgår till 37,7 miljoner kronor. Vid balanskravsavstämningen finns realisationsvinster som påverkar årets balanskravsresultat från årets resultat. Realisationsvinsterna består av försäljning av markreserv, tomträtt, bostadsrätt Hällbacken samt aktier i Fibra. Helårsprogno-

sen avseende balanskravsavstämningen är 22,5 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige beslutade om införande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Arboga kommun från och med år 2014. För att kunna avsätta till RUR ska balanskravsresultatet överstiga 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning. Kommunen har inte genomfört några avsättningar till RUR.

Balanskravsutredning 2021-08-31	
(mkr)	
Årets resultat	40,3
Samtliga realisationsvinster	-2,6
Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0
Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	37,7
Medel till resultatutjämningsreserv	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	37,7

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Anställda

Vid halvårsskiftet 2021 hade kommunen 946 personer tillsvidareanställda jämfört med 939 personer vid årsskiftet 2020 - 2021.

Av de tillsvidareanställda är andelen kvinnor 85 procent, vilket är detsamma som vid årsskiftet. Medelåldern för både män och kvinnor är 47 år och är en liten ökning jämfört med årsskiftet då medelåldern var 46 år. Antalet anställda med deltidсанställning var vid halvårsskiftet 331 personer. De deltidсанställda utgör 35 procent av de tillsvidareanställda.

Rekrytering

Att trygga kompetensförsörjningen för att fortsätta kunna leverera tjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna ställer krav på ett aktivt arbete. En stor utmaning blir att attrahera, rekrytera, matcha, utveckla och behålla kompetenta medarbetare i en konkurrensutsatt situation.

Vid tidpunkten för delårsrapporten 2021 är 19 medarbetare 65 år och äldre och som väljer att använda möjligheten att fortsätta arbeta efter 65 års ålder. Kommunen har fram till och med augusti månad utannonserat 106 tjänster. Det har funnits svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper såsom vissa lärartjänster och sjuksköterskor. Svårigheten beror på brist på utbildade personer inom dessa yrkesgrupper.

Arbetsmiljö

Vårens fokus har varit att stödja cheferna inom arbetsrätt, lag och avtal och riskbedömningar och dialoger kring en säker arbetsmiljö utifrån den rådande pandemin. Allt för att kommunen ska kunna fortsätta bedriva sina verksamheter på ett kvalitetssäkrat och tryggt sätt och för att bidra till att minska smittspridningen och skydda riskgrupper från covid -19. Förslag har tagits fram för hur verksamheterna kan utveckla arbetsmiljöarbetet utifrån aspekterna återhämtning och reflektion. Även ramar för distansarbete har framtagits.

För perioden januari – augusti har 46 arbets-skadeanmälningar inkommit (27 för samma

period år 2020), vilket innebär en ökning som antas bero dels på pandemin, dels på ett nytt och förenklat digitalt system för anmälan av arbetsskador. De flesta anmälningar kommer från medarbetare på socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen och består till största del av olycksfall. Dock är det i år en större andel sjukdom inom socialförvaltningen utifrån covid-19.

Löneöversyn

Löneöversyn har genomförts med samtliga fackliga organisationer. Lärarnas löneavtal som blev klart i början av maj fick sina nya löner utbetalda på juni månads löneutbetalning. Övriga medarbetare fick nya löner utbetalda på maj månads löneutbetalning.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron var under perioden januari – juli 6,76 procent av arbetad tid vilket är en minskning från föregående år (7,07 procent för samma period år 2020). Sjukfrånvaro för 60 dagar eller mer, den så kallade långtidssjukfrånvaron utgjorde 30,97 procent av den totala sjukfrånvaron. Det kan jämföras med samma period föregående år då långtidssjukfrånvaron utgjorde 28,03 procent av den totala sjukfrånvaron.

Det kontinuerliga arbete som görs för att motverka ohälsa fortsätter i kommunen och trots rådande pandemi och fortsatta restriktioner gällande att stanna hemma vid symptom så har inte sjukfrånvaron ökat, dock har långtidssjukfrånvaron ökat något och det kan ha att göra med pandemin.

Sjukfrånvaro 31 juli åren 2019–2021

Alder	Total sjukfrånvaro i procent av arbetad tid, 31 juli			60 dagar eller mer i procent av den totala sjukfrånvaron, 31 juli		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
-29	5.65	4.89	4.87	32.83	11.13	3.29
30-49	4.82	6.37	5.88	40.78	30.48	27.91
50-	7.13	8.52	8.26	35.18	30.25	38.02
Kvinnor	6.33	7.80	7.19	37.26	31.12	33.30
Män	4.38	4.31	5.12	34.64	10.30	18.40
Totalt	5.93	7.07	6.76	38.87	28.50	30.97

EKONOMISK REDOVISNING

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr	Not	Bokslut 2020 *	Budget 2021	Utfall 31-aug 2020*	Utfall 31-aug 2021	Prognos 2021	Avvikelse budget- prognos 2021
Verksamhetens intäkter	4	175 271	111 115	98 357	105 992	118 346	7 231
Verksamhetens kostnader	5,6	-1 000 038	-984 554	-662 006	-678 220	-1 002 513	-17 959
Jämförelsestörande post	7	0	0	1 265	5 368	6 350	6 350
Avskrivningar	8	-17 720	-22 000	-12 293	-11 925	-18 700	3 300
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-842 487	-895 439	-574 677	-578 785	-896 517	-1 078
Skatteintäkter	9	642 667	655 426	430 968	449 199	672 408	16 982
Generella statsbidrag och utjämning	10	232 884	232 321	149 007	153 887	230 894	-1 427
Finansiella intäkter	11	24 700	20 470	12 557	16 716	20 574	104
Finansiella kostnader	12	-5 439	-3 978	-3 745	-2 551	-3 968	10
Jämförelsestörande post	7	0	0	5 775	1 796	1 796	1 796
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		52 325	8 800	19 885	40 262	25 187	16 387
Extraordinära poster		0	0	0	0	0	0
ÅRETS/PERIODENS RESULTAT	13	52 325	8 800	19 885	40 262	25 187	16 387

*Omräknat till blandmodell för pensionsredovisning för jämförelse med 2021 då Arboga kommun bytt redovisningsprincip och redovisar pensioner enligt blandmodellen

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr	31-aug 2020*	31-aug 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Periodens resultat	19 885	40 262
Avskrivningar/nedskrivningar	12 534	11 925
Förändring pensionsavsättningar inklusive löneskatt	12 885	-278 486
Avsättning deponi	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-7 976	284 791
Medel från verksamheten	37 328	58 492
före förändring av rörelsekapital		
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-11 046	-11 330
Ökning/minskning förråd och varulager	-2 523	859
Ökning/minskning kortfristiga skulder	17 323	12 460
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	41 082	60 481
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringsbidrag	0	8 173
Investeringar materiella anläggningstillgångar	-21 173	-30 941
Försäljning materiella anläggningstillgångar	232 720	14
Omklassificering av anläggningstillgångar	0	-18 029
Investeringar finansiella anläggningstillgångar	0	-63 989
Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0	224
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	211 547	-104 548
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån	20 000	0
Amortering av låneskuld	-159 099	-39 000
Förändring övriga långfristiga skulder	0	17 143
Amortering av långfristiga fordringar	0	145 700
Förändring långfristiga fordringar	-51 087	431
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-190 186	124 274
ÅRETS KASSAFLÖDE		
Likvida medel vid årets början	85 614	169 190
Likvida medel vid periodens slut	148 057	249 397
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	62 443	80 207

*Omräknat till blandmodell för pensionsredovisning för jämförelse med 2021 då Arboga kommun bytt redovisningsprincip och redovisar pensioner enligt blandmodellen

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	Not	31-aug 2020*	31-dec 2020*	31-aug 2021
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	14	267 777	250 419	306 531
Maskiner och inventarier	15	33 962	35 158	32 064
Pågående projekt	16	56 658	53 186	29 026
Finansiella anläggningstillgångar exklusive bidrag statlig infrastruktur	17	675 900	675 862	593 927
Summa anläggningstillgångar		1 034 297	1 014 625	961 548
Bidrag till statlig infrastruktur	18	12 797	12 581	12 151
Omsättningstillgångar				
Förråd	19	5 140	11 373	10 514
Fordringar	20	70 908	49 777	61 107
Kassa och bank	21	148 057	169 191	249 397
Summa omsättningstillgångar		224 105	230 341	321 018
SUMMA TILLGÅNGAR		1 271 199	1 257 547	1 294 717
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital*	22	662 656	695 071	735 333
- varav årets/periodens resultat		19 885	52 325	40 262
Avsättningar				
Avsättning pensioner*	23	96 303	97 922	104 227
Avsättning deponi	24	7 110	7 110	7 110
Summa avsättningar		103 413	105 032	111 337
Skulder				
Långfristiga skulder	25	269 149	239 506	217 649
Kortfristiga skulder	26	235 981	217 938	230 398
Summa skulder		505 130	457 444	448 047
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 271 199	1 257 547	1 294 717
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Ansvarsförbindelser*	27	958 412	937 092	978 632
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder o avsättningar*		289 946	289 807	285 267
Övriga ansvarsförbindelser		668 466	647 285	693 365
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997		52,0%	54,5%	56,8%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser		29,0%	32,6%	34,8%
Finansiell leasing	28	0	0	0
Operationell leasing	28	671	1 145	1 170
*Omräknat till blandmodell för pensionsredovisning för jämförelse med 2021 då Arboga kommun bytt redovisningsprincip och redovisar pensioner enligt blandmodellen				

NOTFÖRTECKNING

Not 1 Redovisningsprinciper

God redovisningssed

Ambitionen är att följa lagen om kommunal bokföring och redovisning samt de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning utger. Nedan lämnas kommentarer till de redovisningsprinciper kommunen använt samt avvikelser jämfört med lagstiftning och rekommendationer.

Rättvisande bild

Periodiseringar har skett för att ge en rättvisande bild av kommunens resultat och finansiella ställning. Det innebär att utgifter kostnadsförts den period då förbrukningen skett och inkomster intäktsförts den period då intäkterna genererats. Väsentlighetsprincipen har varit utgångspunkten för belopp som periodiserats (10 tkr).

Intäkter och kostnader

Prognos för avräkningen av skatteintäkterna för åren 2020 och 2021 har baserats på SKR:s prognos i cirkulär 21:31 i augusti månad 2021 i enlighet med rekommendation R2. Avräkning av föregående års skatteintäkter utifrån senaste prognos tas upp i sin helhet i delårsrapporten medan prognos kring det aktuella årets slutavräkning tas upp till den andel som delårsperioden utgör av året, 8/12.

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

Åtaganden för kommunens personal

Pensionsåtaganden avseende det individuella valet, och som intjänats under perioden, har kostnadsförts och redovisats som kortfristig skuld. Det gäller även den särskilda löneskatten (24,26 procent) för individuella delen. Åtaganden för visstidspension eller särskild ålderspension samt intjänad pension på löneandelar över 7,5 basbelopp har kostnadsförts under perioden samt redovisats som avsättning i balansräkningen. Pensionsskulden för de förtroendevalda är redovisad från och med år 2020. Från och med år 2021 har Arboga kommun bytt från den så kallade fullfundsmodellen till blandmodellen när det gäller redovisning av pensioner. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade

enligt RIPS21 och redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Det innebär att pensionsåtaganden intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse, det vill säga som en upplysningspost i balansräkningen. Alla jämförelsesiffror är omräknade till blandmodell för år 2020.

Under året har löneöversyn genomförts och utbetalningar av nya löner har skett för samtliga löntagare.

Förändringen av semesterlöneskulden, som avser ej uttagna semesterdagar samt okompenenserad övertid, har belastat periodens resultat med en schablonberäkning utifrån ett genomsnitt av förändringarna de senaste tre åren.

Tillgångar, avsättningar och skulder

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandetid om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Från och med år 2008 har kommunfullmäktige beslutat om en beloppsgräns för investeringar på ett basbelopp. För att bestämma anskaffningsvärdet tillämpas huvudmetoden, det vill säga att i anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planliga avskrivningar. Kommunen tillämpar linjär avskrivningsmetod. Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod per komponent. Viss vägledning finns i SKR:s förslag till avskrivningstider. Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 33, 50, 65 samt 80 år.

Avskrivning påbörjas månaden efter investeringen är slutförd. På tillgångar i form av mark, väggkropp vid nyanläggning, konst samt pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Utifrån anläggningstillgångarnas bokförda värde beräknas en intern räntekostnad som belastar verksamheten med 1,25 procent för år 2021.

Tomtmark som iordningställt i avsikt att försäljas har klassificerats som omsättningstillgång. Försäljning av exploateringsmark redovi-

sas som jämförelsestörande post och i not har exploateringsresultatet specificerats.

Koncernkonton kan definieras som bankkonton som används av flera företag inom en koncern. Vid redovisning av koncernkonton är det avgörande vem som juridiskt är gäldenär gentemot banken. Om moderbolaget är ensam gäldenär ska moderbolaget redovisa hela krediten/tillgången som sin. Om koncernföretagen gemensamt skrivit på förbindelsen kan respektive bolag redovisa sin andel i den totala skulden/tillgången som sin skuld/tillgodohavande hos banken. Internt redovisas respektive bolags saldo som fordran/skuld koncernbolag. Ovanstående definition är enligt K3 (Red U 5, Redovisning av gemensamt bankkonto i koncern). Från år 2015 redovisar Arboga kommun enligt BFNs allmänna råd K3 hela krediten/tillgången som sin eftersom Arboga kommun är ensam gäldenär mot banken och koncernbolagen redovisar fordran/skuld koncernbolag.

Arboga kommun har från år 2015 valt att bokföra utdelningar enligt kontantprincipen.

Leasingavtal, operationella, redovisas som en upplysningspost i balansräkningen. Hyreskontrakten redovisas som operationella. En översyn pågår kring redovisning av leasing.

Från år 2009 har avsättning till deponi för framtida täckning av Kallstenstippen gjorts. Under året har inga nya avsättningar gjorts, total avsättning är 7,1 miljoner kronor. Åtagandet är inte nuvärdesberäknat. Översyn av tippar pågår under året.

Omsättningstillgångar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Kundfordringar som är äldre än ett år betraktas som osäkra och har skrivits av i redovisningen. Dock kvarstår fordran mot den enskilde.

Utländsk valuta har värderats enligt 7 kap. 9§, lagen om kommunal bokföring och redovisning, med valutakurs som publicerats på Riksbankens webbplats och som är ett beräknat medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Fordran med förfallotid inom ett år från balansdagen betraktas som kortfristig fordran. Den beräknade amorteringen för ett år framåt av de långfristiga skulderna har omklassificerats till kortfristiga skulder och bokförts som kortfristig del av långfristig skuld.

Sammanställd redovisning

Arboga kommun upprättar ingen sammanställd redovisning per 2021-08-31. Detta gäller såväl räkenskaperna som den förenklade förvaltningsberättelsen. Kommunen bör beakta om de sammanställda räkenskaperna krävs för att möjliggöra relevant och tillräcklig grund för utvärdering av god ekonomisk hushållning. Arboga kommun väljer att i delårsrapporten inte upprätta en sammanställd redovisning med hänvisning till arbetsbördan och behov att få tidig information. Dock finns ett särskilt avsnitt av koncernföretagens och förbundens utfall med helårsprognos samt väsentliga händelser under året.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

I noten redovisas väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna.

Avskrivningar av anläggningstillgångar är redovisade utifrån bedömd nyttjandetid per komponent.

Exploateringstomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsområde där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Avsättningar pensioner är redovisade enligt KPA pensionsberäkning enligt RIPS21 per 2021-08-09.

En ändrad bedömning har gjorts år 2021 för anslutningsavgifter enligt RKR "R2 - Intäkter". Enligt rekommendationen ska inkomster av anslutningsavgifter till fullo vara intäktsförda när anslutningarna tas i drift o kommunen fullgjort sin förpliktelse. Ändrad bedömning är att kommunen har fullgjort sina förpliktelser och intäktsför därmed anslutningsavgiften.

Grund för bedömning av vad som redovisas som jämförelsestörande poster är händelser som inte avser ordinarie verksamhet och som oftast inte är årligen återkommande.

Not 3 Upplysning av upprättade särredovisningar

Från år 2020 bedriver Arboga kommun VA-verksamheten i Arboga Vatten och Avlopp AB och därav sker ingen särredovisning.

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 4 - Verksamhetens intäkter		
Från driftredovisning nämnderna	142 826	147 425
Från driftredovisning finansiering	717 511	738 454
Avgår interna poster	-152 268	-148 679
Avgår skatter, generella statsbidrag, finansiella intäkter, fastighetsavgift	-605 458	-624 959
Avgår jämförelsestörande post	-4 253	-6 249
SUMMA EXTERNA INTÄKTER	98 358	105 992
<i>Fördelas enligt nedan:</i>		
Taxor och avgifter	13 654	13 353
Försäljningsmedel	7 290	7 330
Försäljning verksamhet	13 581	14 059
Hyror och arrenden	12 854	12 436
Driftbidrag	47 945	55 864
Övriga externa intäkter	3 034	2 950
	98 358	105 992
Not 5 - Verksamhetens kostnader		
Från driftredovisning nämnderna	-685 099	-711 863
Från driftredovisning finansiering	-143 558	-135 538
Avgår avskrivningar	12 253	11 925
Avgår interna poster	152 268	148 679
Avgår finansiella kostnader, LSS, kostnadsutjämningsavgift	10 896	7 696
Avgår jämförelsestörande post	-8 766	881
SUMMA EXTERNA KOSTNADER	-662 006	-678 220
<i>Fördelas enligt nedan:</i>		
Personalkostnader inkl. pensioner	-393 321	-397 256
Köp av verksamhet samt konsultkostnad	-82 771	-89 426
Bidrag och transfereringar	-29 776	-24 999
Lokal-, markhyror o fastighetskostnader	-87 012	-99 468
Driftkostnader. bränsle, energi o vatten	-4 437	-4 362
Övriga externa kostnader	-64 689	-62 709
	-662 006	-678 220
Not 6 - Upplysning om räkenskapsrevision		
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunngt biträde	40	30
Förtroendevalda	86	70
Delsumma räkenskapsrevision:	126	100
Kostnad för övrig revision		
Sakkunngt biträde	201	217
Förtroendevalda	85	69
Delsumma övrig revision:	286	286
SUMMA UPPLYSNING OM RÄKENSKAPSREVISION	412	386

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 7 - Jämförelsestörande post Verksamheten		
Försäljning mark o exploatering*	1 315	5 270
Bokfört värde försäljning exploatering*	-50	-881
Materialkostnad Covid-19	-2 938	0
Bidrag för materialkostnad Covid-19	2 938	979
<i>*utfall delår 2021 avser december 2020</i>	1 265	5 368
*Tilläggsupplysning kommunens exploateringsverksamhet		
Bland jämförelsestörande poster ingår kommunens exploateringsverksamhet:		
Intäkter för sålda tomter	1 315	4 405
Kostnader för sålda tomter	-50	-881
SUMMA EXPLOATERINGSVERKSAMHET	1265	3 524
-Finansiella		
Försäljning Fibra aktier	0	613
Utdelningar*	5 775	0
Försäljning finansiella anläggningstillgångar - bostadsrätt	0	1 183
<i>*Utdelningar 2021 redovisas inte som jämförelsestörande</i>	5 775	1 796
Not 8 – Avskrivningar		
Avskrivningar byggnader o tekn.anl.	-7 325	-7 043
Avskrivningar maskiner o inventarier	-4 968	-4 882
SUMMA	-12 293	-11 925
Not 9 - Skatteintäkter		
Preliminär kommunalskatt	437 467	439 358
Preliminär slutavräkning innevarande år	-3 463	7 053
Slutavräkning fg.år	-3 036	2 788
SUMMA	430 968	449 199
Not 10 - Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	113 917	110 852
Kostnadsutjämning	-3 237	-887
LSS-utjämning	-3 913	-4 257
Regleringsavgift/bidrag	9 633	27 774
Kommunal fastighetsavgift	18 164	20 405
Generella bidrag staten	14 442	0
SUMMA	149 006	153 887
Not 11 - Finansiella intäkter		
Räntor utlämnade lån	10 938	8 065
Utdelningar	0	6 710
Borgensavgifter	1 542	1 909
Övriga finansiella intäkter	77	32
SUMMA	12 557	16 716

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 12 - Finansiella kostnader		
Räntor upptagna lån	-2 076	-1 291
Finansiell kostnad intjänad pension inklusive löneskatt	-1 636	-1 085
Övriga finansiella kostnader	-33	-175
SUMMA	-3 745	-2 551
Not 13 - Årets/periodens resultat		
Periodens resultat	19 885	40 262

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 14 - Mark, byggnader o tekn anl		
Ingående anskaffningsvärde	693 111	304 452
Årets investeringar	19 743	0
Årets försäljning/utrangering	-388 750	-14
Omklassificeringar	2 544	63 170
Utgående anskaffningsvärde	326 648	367 608
Ingående ackumulerade avskrivningar	-213 972	-54 033
Årets avskrivningar	-7 325	-7 044
Avskrivningar på försäljning/utrangering	162 427	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-58 870	-61 077
Redovisat utgående värde	267 778	306 531
Avskrivningstider: (ingen avskrivning på mark)	3-65 år	3-65 år
Genomsnittlig avskrivningstid exklusive mark:	36 år	44 år
<i>Specifikation</i>		
Markreserv	28 395	24 300
Verksamhetsfastigheter	18 665	9 080
Fastigheter för affärsverksamhet	151	143
Publika fastigheter	217 859	270 342
Fastigheter för annan verksamhet	2 708	2 666
	267 778	306 531
Not 15 - Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	80 638	80 456
Årets investeringar	1 430	0
Årets försäljning/utrangering	-5 085	0
Omklassificeringar	0	1 788
Utgående anskaffningsvärde	76 983	82 244
Ingående ackumulerade avskrivningar	-40 148	-45 298
Årets avskrivningar	-4 968	-4 882
Avskrivningar på försäljning/utrangering	2 095	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-43 021	-50 180
Redovisat utgående värde	33 962	32 064
Avskrivningstider:	3-33 år	3-33 år
Genomsnittlig avskrivningstid:	7 år	7 år
Not - 16 Pågående projekt		
Ingående anskaffningsvärde	62 609	53 186
Årets investeringar	0	30 941
Årets omklassificeringar/försäljning	-5 951	-55 101
Utgående anskaffningsvärde	56 658	29 026
Avskrivningstider: Pågående projekt avskrivs ej.		
Belopp i tkr	31-aug	31-aug

	2020	2021
Not - 17 Finansiella anläggningstillgångar		
Ingående värde	835 695	675 862
Förändringar långfristiga fordringar	0	63 989
Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0	-224
Utökade utelämnade lån	0	0
Minskade utelämnade lån	- 159 795	-145 700
Utgående värde	675 900	593 927
Därav:		
Aktier		
Mälarenergi Elnät AB	37 985	99 185
Sturestadens Fastighets AB	1 500	1 500
Arboga vatten och avlopp AB	50	0
Arboga kommunal teknik AB	50	0
Rådhuset i Arboga AB	100	100
Fibra AB	10	0
Summa	39 695	100 785
Andelar		
Sveaskog	8	8
Västmanlands tolkservice	17	17
Räddningstjänsten Mälardalen	0	2 789
Kommuninvest i Sverige AB	5 671	7 760
Västmanlands läns företagarförening	1	1
Inera AB	42	42
Summa	5 739	10 617
Utlämnade lån/långfristig fordran		
Kommuninvest i Sverige AB	2 088	0
Mälarenergi Elnät AB	61 200	0
Sturestadens Fastighets AB	3 000	3 000
Seniorbostäder i Arboga AB	2 250	2 250
Marieborgs lagerfastigheter i Arboga AB	25 000	25 000
Arbogabostäder AB	33 224	33 224
Kommunfastigheter i Arboga AB	450 740	366 240
Rådhuset i Arboga AB	49 900	49 900
VafabMiljö Kommunalförbund långfr.for	2 911	2 911
Summa	630 313	482 525
Bostadsrätter		
Bostadsrätter HSB	152	0
Summa	152	0

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 18 – Bidrag till statlig infrastruktur		
Citybanan	16 176	16 176
Ackumulerad upplösning bidrag statlig infrastruktur	-3 379	-4 025
-varav årets upplösning	-431	-431
Summa	12 797	12 151
*Bidraget upplöses på 25 år med början 2013-05-01		
Not 19 - Förråd	342	366
Förråd centralkök	77	100
Förråd marknadsföring	220	157
Förråd Ekbacksbadet	4 501	9 891
Exploateringsfastigheter tomter samt anslutningsavgifter VA	5 140	10 514
SUMMA		
Not 20 - Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar koncern	4 792	1 107
Kundfordringar	1 071	2 961
Fastighetsavgift	16 156	19 282
Övriga kortfristiga fordringar koncern	0	0
Övriga kortfristiga fordringar	13 016	3 731
Förutbetalda kostnader och upplupen intäkt koncern	7 238	8 416
Förutbetalda kostnader och upplupen intäkt	24 978	20 044
Avräkning moms	3 657	5 566
SUMMA	70 908	61 107
Not 21 - Kassa och bank		
Handkassor	33	6
Sparbanken Västra Mälardalen kommun	72 669	164 011
Sparbanken Västra Mälardalen koncernkontot	75 355	85 380
SUMMA	148 057	249 397
*Kommunen har en checkkredit på 50 miljoner kronor som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.		
Not 22 - Eget kapital		
Ingående värde	650 747	695 071
Periodens resultat	19 885	40 262
Direktbokn.EK – pension förtr.valda	-7 976	0
SUMMA	662 656	735 333

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 23 - Avsättningar pensioner		
Avsatt till pensioner intjänade från och med år 1998		
Ingående avsättning	79 536	84 110
Nya förpliktelser under året	3 239	3 224
Därav:		
Nyintjänad pension	3 025	2 088
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 154	750
Pension till efterlevande	424	4
Övrig post	-136	-15
Årets utbetalningar	-1 862	-1 943
Ändrat livslängdsantagande	0	1 711
Förändring löneskatt	633	629
Utgående avsättning	82 774	87 334
Aktualiseringsgrad		
Avsatt till pensioner intjänade från och med år 1998 förtroendevalda		
Förpliktelser tidigare år, bokat mot EK	6 663	8 718
Nya förpliktelser under året	1 370	1370
Därav:		
Nyintjänad pension	999	999
Ränte- och basbeloppsuppräknig	123	123
Årets utbetalningar	-19	-19
Förändring löneskatt	268	268
Utgående avsättning	8 033	10 088
Avsatt till pensioner VMKF		
Ingående avsättning	5 221	5 095
Överfört till RTMD SAP-R	0	-3 758
Reglerat mot RTMD FÅP	0	-269
Förändring avsättning exkl. löneskatt	221	250
Förändring löneskatt	54	61
Utgående avsättning	5 496	1 379
Avsatt till pensioner RTMD-SAPR		
Ingående avsättning	0	0
Överfört till VMKF inkl. löneskatt	0	3 758
Finansieringsavtal pensionärer inkl. löneskatt	0	1 420
Förändring avsättning exkl. löneskatt	0	200
Förändring löneskatt	0	48
Utgående avsättning	0	5 426
*Från år 2021 redovisas ansvarsförbindelsen för pensioner enligt blandmodellen		
Total avsättning pensioner	96 303	104 227

Belopp i tkr	31-aug 2020	31-aug 2021
Not 24 - Övriga avsättningar		
Avsättning deponi	7 110	7 110
SUMMA	7 110	7 110
Not 25 - Långfristiga skulder		
Kommuninvest i Sverige AB	276 035	204 757
Kortfristig del långfristig skuld	-9 363	-6 236
	266 672	198 521
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	3,03	2,98
Genomsnittlig låneränta	0,87%	0,87%
Genomsnittlig räntebindningstid, år	3,03	2,98
Kapitalförfall andel av lån		
0-1 år	27%	13%
1-3 år	9%	22%
3-5 år	45%	41%
5-10 år	20%	24%
över 10 år	0%	0%
Anslutningsavgifter*	2 353	0*
Ackumulerad upplösning anslutningsavgifter*	-842	0*
<i>*Förändrad bedömning-se Not 2 uppskattningar o bedömningar</i>	1 511	0
Skuld för investeringsbidrag	1 063	19 650
Ackumulerad upplösning investeringsbidrag	-97	-522
	966	19 128
SUMMA	269 149	217 649
Not 26 - Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder koncern	5 192	14 507
Leverantörsskulder	11 554	10 681
Interimsskulder koncern	73 208	85 380
Interimsskulder	37 259	16 366
Arbetsgivaravgift	10 694	10 922
Personalens källskatt	9 092	10 129
Semesterlöneskuld	32 477	32 826
Flyktingstatsbidrag	3 614	0
Kortfristig del långfristig skuld	9 363	6 236
Upplupen pension individuell del	21 397	16 517
Checkräkningskredit	0	0
Momsskuld skatteverket	273	374
Preliminär skatteavräkning	12 571	7 312
Övriga kortfristiga skulder koncern	0	0
Övriga kortfristiga skulder	9 287	19 148
SUMMA	235 981	230 398
	31-aug	31-aug

Belopp i tkr	2020	2021
Not 27 - Ansvarsörbindelser		
Pensionsförpliktelser ansvarsförbindelse anställda och förtroendevalda	289 946	285 267
Borgensförbindelser beviljade		
Borgensåtagande kommunala bolag		
Arboga Vatten och Avlopp AB	180 000	208 000
-varav utnyttjad borgen	179 277	194 277
Arboga Kommunalteknik AB	5 000	5 000
-varav utnyttjad borgen	0	0
Kommunfastigheter i Arboga AB	417 000	417 000
-varav utnyttjad borgen	240 000	400 000
VafabMiljö Kommunalförbund	29 445	25 685
-varav utnyttjad borgen	10 437	9 959
Sturestadens Fastighets AB	12 000	12 000
-varav utnyttjad borgen	12 000	12 000
Västra Mälardalens Kommunalförbund	23 900	23 900
-varav utnyttjad borgen	10 533	15 309
Hjälmarens vattenförbund	0	1 188
-varav utnyttjad borgen	0	1 080
Övriga borgensförbindelser		
Förlustansvar för Egnahem	71	0
Arboga Golfklubb	1 050	700
SUMMA	668 466	693 365
Not 28 - Operationell och finansiell leasing		
Operationella leasingavtal		
Årets kostnad lokalhyresavtal	59 721	65 019
Årets kostnad inventarier o utrustning	1 330	778
Årets kostnad fordon	0	0
Framtida leasingavgifter lokalhyresavtal		
-som förfaller inom ett år	89 582	104 803
-som förfaller inom ett till fem år	358 326	274 376
Framtida leasingavgifter inventarier och utrustning		
-som förfaller inom ett år	471	254
-som förfaller inom ett till fem år	200	119
Framtida leasingavgifter fordon		
-som förfaller inom ett år	0	0
-som förfaller inom ett till fem år	0	0
SUMMA KOSTNADER FRAMTIDA OPERATIONELL LEASING	671	373
Operationella leasingavtal-leasinggivare tomrätter		
Årets intäkter tomrättsavgifter	182	154
-som förfaller inom ett år	229	234
-som förfaller inom ett till fem år	916	936
SUMMA INTÄKTER FRAMTIDA OPERATIONELL LEASING	1 145	1 170
Finansiella leasingavtal		
Årets kostnader	0	0
Framtida leasingavgifter		
-som förfaller inom ett år	0	0
-som förfaller inom ett till fem år	0	0
SUMMA FRAMTIDA FINANSIELL LEASING	0	0

DRIFTREDOVISNING

Här redovisas en sammanställning över styrelsens och nämndernas löpande verksamhet. Jämförelse görs med budget och föregående år.

Även en redovisning av kommunstyrelsens och nämnders samt kommunala bolags och organisationers verksamhet, ekonomi och framtid.

Arboga kommuns samtliga åtaganden omfattar förutom kommunens egen verksamhet även hel- och delägda bolag och kommunalförbund. Förutom kommunens egen verksamhet omfattas även de bolag och kommunalförbund där kommunens andel överstiger 20 procent.

Kommunen

DRIFTREDOVISNING						
Belopp i tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Utfall 31-aug 2020	Utfall 31-aug 2021	Prognos 2021	Avvikelse budget- prognos 2021
	*		*			
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse	110 005	125 414	76 037	73 659	115 914	9 500
Revision	792	904	412	386	904	0
Valnämnd	149	21	143	13	21	0
Barn- och utbildningsnämnd	340 790	359 831	230 517	231 265	359 831	0
Fritids- och kulturnämnd	40 926	42 374	26 458	27 208	42 574	-200
Socialnämnd	319 306	349 483	214 631	231 906	352 193	-2 710
Summa nämnder, nettokostnader	811 968	878 027	548 198	564 437	871 437	6 590
Summa finansiering, nettointäkter	-864 293	-886 827	-568 083	-604 699	-896 624	9 797
SUMMA	-52 325	-8 800	-19 885	-40 262	-25 187	16 387

*Omräknat till blandmodell för pensionsredovisning för jämförelse med 2021 då Arboga kommun bytt redovisningsprincip och redovisar pensioner enligt blandmodellen

Kommunägda bolag och organisationer

Resultat, belopp i tkr	31-aug-20	31-aug-21	Prognos helår
Rådhuset i Arboga AB	0	0	0
Kommunfastigheter i Arboga AB	8 639	24 252	19 716
Arbogabostäder AB	1 308	512	362
Arboga Kommunalteknik AB	3 715	1 245	1 500
Arboga Vatten och Avlopp AB	0	0	0
Sturestadens Fastighets AB (koncern)	12 931	19 769	24 020
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	975	1 496	587
Västra Mälardalens Kommunalförbund	249	4 414	450

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Ekonomi, tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2020	2021
Verksamhetens intäkter	33 753	34 619
Verksamhetens kostnader	110 345	108 678
Nettokostnad	76 592	74 059
Budget helår	124 317	126 339
Prognos helår	121 167	116 839
Budgetavvikelse helår	3 150	9 500
därav exploateringsresultat	2 265	5 000
Investeringar		
Investeringar utgifter	0	26 304
Investeringar inkomster	19 537	8 173
Nettoinvesteringar	19 537	18 131
Prognos nettoinvesteringar	55 519	44 564
Nettokostnader, tkr	Utfall 31 aug 2021	Budgetavvikelse prognos helår 2021
Kommunfullmäktige	878	100
Revision	386	0
Valnämnd	13	0
Kommunstyrelsen	2 902	150
Överförmyndaren	875	-400
Kommundirektör	2 603	-300
Kansliheten	2 289	100
HR-enheten	3 791	100
Ekonomi och styrning	5 438	300
Näringsliv och turism	3 680	0
Kostenheten	-890	400
Samhällsbyggnadsenheten	3 421	-300
Teknisk verksamhet	10 374	2 300
Gemensam verksamhet	38 299	7 050
Summa nettokostnader	74 059	9 500

Uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha

uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turistverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Årets verksamhet

Coronapandemin, som pågått sedan i februari 2020, har satt sin prägel på i stort sett alla verksamheter. Sedan utbrottet har ett intensivt arbete genomförts för att bidra till att kommunen uppnår sina övergripande mål genom olika insatser. Förvaltningen har genom kommunikativa insatser motverkat smittspridningen och skapa förståelse och förtroende för hur kommunen hanterar situationen. Kommunikationen har syftat till att skydda riskgrupper samt att lindra och bromsa negativa konsekvenser för kommuninvånare, kommunens verksamheter och samhället i stort.

Utöver arbetet med Corona och det ordinarie grunduppdraget har det genomförts många aktiviteter. Ett axplock av aktiviteter redovisas i nedanstående punkter;

- Koncernombildning för att skapa en "äka koncern"
- Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt har påbörjats
- Översyn av Västra Mälardalens Kommunalförbund
- Skapat förutsättningar för digitala möten och sammanträden
- Utvecklingsarbetet av en mer digitaliserad ärendeprocess och sammanträdeshantering
- Skapa förutsättningar för att införa ett

- lokalt samverkansavtal
- Policy för kommunens personalpolitik
- Riktlinjer för internprissättning och ny prismodell för kostverksamheten
- Upphandling av beslutsstödssystem
- Företagsbesök och morgonsoffor
- Utredning av barn- och utbildningsnämnden ekonomiska förutsättningar
- Aktiviteter för att locka turister för att lyfta lokala näringslivet har inneburit många besök under sommaren
- Planering av uppstart av måltidsverksamhet i Åspegelns äldreboende
- Exploatering av handelsplats Sätra Nordväst
- Digitalisering av detaljplaner

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen har 14 mål och 30 mätningar. I delårsrapporten är 3 mål helt uppfyllda, 9 mål delvis uppfyllda och 2 mål som inte är uppfyllt.

Ekonomi

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott mot den ekonomiska ramen på 9,5 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del, 6,4 miljoner kronor, på reavinster och exploateringsresultat. 1,4 miljoner kronor beror på förändrad redovisningsprincip avseende anslutningsavgifter i den tekniska verksamheten. Resterande överskott beror i huvudsak på vakanta tjänster och prognostiserade överskott för kollektivtrafik, bostadsanpassning, kostenheten och snöröjning (driftbidrag AKTAB). Prognostiserade underskott finns för överförmyndarverksamheten, kommundirektör, samhällsbyggnad samt för pensionskostnader inom räddningstjänsten.

Investeringarna visar i helårsprognosen en nettoutgift på 44 564 tkr jämfört med budgeterade 88 616 tkr, vilket innebär en avvikelse på 44 052 tkr. Orsaker till överskottet är i huvudsak ett investeringsbidrag från MSB för renoveringen av Herrgårdsbron, lägre utgifter för

Herrgårdsbron, tidsförskjutningar igenomförande inom exploatering och Storgatan samt få utgifter för markförvärv.

Framtid

Det gäller fortfarande att säkra kvalitet och uthållighet i den pågående pandemin. Arbetet kommer att fortsätta och förvaltningen arbetar vidare med den gemensamma målbilden och följer rekommendationer från nationell nivå.

Arboga kommun står nu inför en situation där två saker behöver ske samtidigt. För det första behövs åtgärder för att kortsiktigt klara covid-19 och för det andra krävs insatser för att bygga långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrenten om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling med en ökning av personer i åldrarna 85 år och uppåt måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

Från och med årsskiftet 2019/2020 är en stor del av den tekniska verksamheten bolagiserad. Under 2021 sker en koncernombildning och det blir ett ökat fokus på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan.

Barn- och utbildningsnämnden

Ekonomi, tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2020	2021
Verksamhetens intäkter	47 280	47 053
Verksamhetens kostnader	277 797	278 318
Nettokostnad	230 517	231 265
Budget helår	342 175	359 831
Prognos helår	351 175	359 831
Budgetavvikelse helår	-9 000	0
Investeringsutgifter	1 334	375
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	1 334	375
Prognos nettoinvesteringar	3 800	2 507
Nettokostnader, tkr	Utfall 31 aug 2021	Budgetavvikelse prognos helår 2021
Politisk verksamhet	683	0
Barn- och utbildningskontor	806	350
Förskoleverksamhet	59 806	0
Förskoleklass	6 453	0
Fritidshem	9 091	0
Grundskola	91 388	-800
Grundsärskola	7 234	0
Gymnasieskola	48 487	50
Gymnasiesärskola	4 338	0
Vuxnas lärande	5 479	-1 435
Oförutsett	-2 500	1 835
Summa nettokostnader	231 265	0

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och grund-särskola, gymnasium och gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare, yrkeshögskola och uppdragsutbildning.

Nämnden ansvarar vidare för det kommunala aktivitetsansvaret KAA (ungdomar under 20 år, som gått ut grundskolan och inte fullföljt en utbildning på ett nationellt program i gymna-

sieskolan) samt elevhemsverksamhet för gymnasieelever på RIG brottning (Riksidrottsgymnasium).

Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Solkatten. I skollagen (2010:800) samt läroplanen för förskolan (Lpfö 18) finns tydliga krav på att varje förskola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete där verksamheten planeras, följs upp och utvecklas i förhållande till de nationella målen. Kommunen har även mål och mätningar som regelbundet följs upp för att utvärdera verksamheten.

Skolans huvuduppdrag är att ge eleverna de kunskaper och färdigheter de behöver för fortsatta studier, ett framtida yrkesliv och ett livslångt lärande. Skolan har två övergripande uppdrag enligt läroplanen. De övergripande målen omfattar normer och värden samt kunskaper, som alla elever bör ha utvecklat när de lämnar grundskolan.

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också grund för fortsatt utbildning. Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet.

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Vuxenutbildningen ska förmedla sådana kunskaper som utgör den gemensamma referensramen i samhället och som utgår från de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna. Vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och eleverna är individer med mycket olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån hans eller hennes behov och förutsättningar.

Årets verksamhet

Delåret har till stor del präglats av pandemin. Mycket tid och resurser har lagts på att skapa en säker och hållbar verksamhet för våra barn, elever och medarbetare.

Under stora delar av året har undervisningen på gymnasiet och vuxenutbildningen bedrivits som distansundervisning. För att möta behovet av viss undervisning, exempelvis laboration och examinationer, har ett fåtal elever i mindre grupper träffats enligt schema på skolan. Detta gäller också för de elever som behöver särskilt stöd. Både förskolan Norrgården och Nybyholmsskolan tvingades stänga på grund av hög sjukfrånvaro bland personal. Under vårterminen har alla verksamheter arbetat för att minska trängsel och på våra två högstadieskolor innebar det att vissa årskurser tillfälligt haft sin undervisning i andra lokaler.

Måluppfyllelse

En analys och bedömning utifrån Skolinspektionens kriterier för en framgångsrik förskola visar att måluppfyllelsen är hög. Vi har en hög andel utbildade förskollärare som driver det systematiska kvalitetsarbetet på förskolorna. Alla medarbetare utbildas i ICDP som handlar om att vägleda barnen i en positiv anda. Förhållningssättet är grunden i utbildningen och ett ständigt pågående arbete i Barnhälsoteamen. Rektorererna har stor kunskap om sina verksamheter och är lyhörda utifrån behov och utmaningar. Med stöd av uppdragsbeskrivningen är alla medarbetares ansvar tydligt. Pedagogerna observerar och kartlägger sin undervisning och barns intressen systematiskt vid de schemalagda reflektionstillfällena. Det finns en gemensam förståelse och samsyn för det som sker i verksamheten.

Vi kan glädjas över våra resultat i årskurs 9 där hela 89% av eleverna har behörighet till ett nationellt program. Vi har också ett ökat meritvärde, vilket visar att flera av våra elever når de högre betygen. Vi ser att flickornas mätvärden över lag är högre än pojkarnas. De preliminära resultaten från Skolverket tyder på att Arboga ligger över riksgenomsnittet på behörighet till gymnasiets yrkesprogram 2021. Bland eleverna som avslutade grundskolan våren 2021 i Sverige är totalt 85,9% behöriga att söka till ett yrkesprogram; 86,9% av flickorna och 85,0% av pojkarna. Det är en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med föregående läsår.

På Vasagymnasiet fick 90% av eleverna examsbevis efter tre år. Det är en försämring från förra läsåret då 93,5% fick examsbevis. Under läsåret 2020 - 2021 genomfördes en stor

del av undervisningen som partiell distansundervisning, vilket har påverkat måluppfyllelsen.

SFI har haft 100 elever och 33 A-E betyg har delats ut. Inga F-betyg har delats ut. 12 SFI-elever har avslutat sina studier på nivå D och påbörjat nästa steg på grundläggande vuxenutbildning (GRUV) eller annan aktivitet. 185 grundläggande kurser har genomförts på GRUV, vilket resulterat i 114 A-E betyg, 7 F-betyg och 9 streck. 30 kurser avbröts och 5 kurser fortsätter under 2021. 726 gymnasiekurser (GYV) har genomförts vilket resulterat i 397 A-E betyg, 39 F betyg och 11 streck. 8 elever kunde ej antas på grund av platsbrist. 9 kurser var orienteringskurser, 177 kurser avbröts och 85 kurser fortsätter under 2021.

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar ett nollresultat för 2021. Detta är möjligt då nämnden fått 1 500 tkr i ersättning för sjuklönekostnader, 300 tkr i sänkta kostnader på grund av lägre arbetsgivaravgift för unga samt statsbidrag som har kunnat täcka för kostnader som ej ryms i budget. Samtliga enheter har arbetat mycket medvetet för att skapa en ekonomi i balans.

Framtid

De största utmaningarna i framtiden för nämndens verksamheter är ökad måluppfyllelse, ekonomi i balans, lokaler och kompetensförsörjning. Planering pågår för nybyggnation och renovering av lokaler för våra verksamheter. En ny förskola på Västergården startar under hösten 2021, begäran om att starta förstudie för ny förskola i Götlunda kommer att lämnas till kommunstyrelsen under hösten, planering för ny grundskola pågår, renovering på Stureskolan pågår och utredning av skollokaler på norr har inletts. Skolan eftersträvar att under året organisera oss i stadierna F - 3, 4 - 6, 7 - 9, vilket följer den stadieindelade timplanen för grundskolan enligt Skollagen. Ett arbete med gränsdragningslistan i kommunen har inletts vilket påverkar våra verksamheter, bland annat gällande utemiljöerna för våra förskolor och skolor. Flera kompetenshöjande insatser kommer att påbörjas under hösten. Implementering av nytt elevadministrativt system och skolplattform inleds under hösten.

Fritids- och kulturnämnden

Ekonomi, tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2020	2021
Verksamhetens intäkter	8 122	5 926
Verksamhetens kostnader	34 580	33 133
Nettokostnad	26 458	27 207
Budget helår	41 554	42 375
Prognos helår	41 554	42 575
Budgetavvikelse helår	0	-200
Investeringsutgifter	0	0
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	0	0
Prognos nettoinvesteringar	851	350
Nettokostnader, tkr	Utfall 31 aug 2021	Budgetavvikelse prognos helår 2021
Politisk verksamhet	377	260
Gemensamt	1 777	345
Förebyggande ungdomsarbete	45	100
Föreningservice	1 391	73
Anläggningar inklusive bad	12 196	-1 127
Ungdomsenheten	6 334	0
Kulturverksamhet inkl bibliotek	5 087	150
Summa nettokostnader	27 207	-200

Uppdrag

Nämnden ansvarar för biblioteket, Ekbacksbadet, ungdomsenheten med kulturskola och fritidsgårdar samt verksamheter inom förening och idrott. Biblioteket är förutom folkbibliotek också skolbibliotek för grundskolan i Arboga kommun. I bibliotekets verksamhet ligger även ansvar för kommunens konstsamling och att vara rådgivande vid konstnärlig utsmyckning. Dessutom ansvarar biblioteket för medborgarkontoret. Nämnden ansvarar för registrering av lotteri enligt spellagen.

Årets verksamhet

Coronapandemin har påverkat all verksamhet inom fritids- och kulturnämnden. Restriktionerna för att minska smittspridningen av coro-

naviruset har påverkat alla enheter och åtgärder för att minska smittspridningen har vidtagits. Alla medarbetare har gjort ett gott arbete med att kunna erbjuda en så bra verksamhet som möjligt utifrån gällande restriktioner. Omställningsviljan och uppfinningsrikedomen har varit stor i hela förvaltningen.

Fritids- och kulturnämnden har haft reducerat antal ledamöter på sina sammanträden och sammanträden har även genomförts digitalt. Biblioteket har haft begränsad verksamhet med bland annat maximalt antal besökare och begränsad besökstid och har utökat sin närvaro i sociala medier. Publika arrangemang har ställts in. Fritidsgården har haft uteaktiviteter och digital fritidsgård. Kulturskolans undervisning har delvis bedrivits på distans och konserter, arrangemang och uppvisningar har skett via kulturskolans facebook och you-tubekanal. Ekbacksbadet har haft stängt för allmänheten och endast erbjudit kurser för barn. I hallar och anläggningar har endast barn och ungdomsträningar bedrivits. När restriktionerna lättades upp under sommaren har Ekbacksbadet öppnat utomhus och föreningar har kunnat återuppta träning för vuxna samt kommit igång med matcher för både vuxna och barn.

Under våren beslutade regeringen att kommunerna kunde ansöka om medel för att skapa feriearbeten för ungdomar, som tagit studenten under 2020 eller 2021, samt de som ingick i det kommunala aktivitetsansvaret. Totalt fanns 20 feriearbetsplatser i Arboga på förskolor, biblioteket, Ekbacksbadet och fritidsgården Gluggen.

Måluppfyllelse

Utifrån den rådande situationen med Coronapandemin kommer flera av fritids- och kulturnämndens mål och mått med stor sannolikhet vara svåra att uppnå under 2021. Flertalet av nämndens mål och mått avser arrangemang och aktiviteter av olika slag som ska genomföras. Det är inte möjligt med de rekommendationer som utfärdats med anledning av den rådande pandemin.

Ekonomi

Nämndens helårsprognos, baserat på utfall per den 31 augusti, visar en negativ budgetavvi-

kelse på - 200 t kr. Orsaken till den negativa avvikelsen är att inkomsterna för uthyrning och verksamhet minskat rejält med anledning av coronapandemin. De minskade intäkterna vägs till viss del upp av att bland annat arrangemang inte kunnat genomföras och ersättning för sjuklönekostnader från staten har erhållits.

Planering för investeringsinköpen pågår i verksamheterna, men ännu har inget köpts in. Investeringsmedlen för allt utom konstnärlig utsmäckning planeras att användas under året.

Framtid

Intresset för fritids- och kulturaktiviteter är stort i Arboga och utgör en viktig del av det moderna samhället. Ett rikt fritids- och kulturliv bidrar till stadens attraktivitet för boende, näringsliv, handel och besöksnäring.

Coronapandemin pågår alltjämt och det är oklart när verksamheterna kan starta fullt ut.

På biblioteket fortsätter satsningen på barn och unga dels genom att en biblioteksassistenttjänst gjorts om till barn- och ungdomsbibliotekarie, dels genom att statliga bidrag tilldelats för projekt med särskilt fokus på de prioriterade grupperna. För att nå tonåringar och unga vuxna, planeras samarbeten med föreningar: Arboga Ryttarsällskap samt Arboga Atletklubb.

Fritidsgården Gluggen fortsätter projektet riktat gentemot motorburen ungdom. Kulturskolan inleder samverkan med idrottsföreningar. I samverkan med RF-SISU, kommunens föreringskonsulent, de regionala filmpedagogerna och föreningarna kommer kulturskolan arbeta med reklamfilm för idrotten.

Eckbacksbadet öppnar upp för allmänheten och planerar genomföra sitt kursutbud för både barn och vuxna under hösten. Ett nytt digitalt anmälningssystem kommer tas i bruk

Anläggningar och lokaler behöver anpassad och uppdaterad utrustning när det gäller ljud och bild och det finns ett fortsatt behov av upprustning av lokaler, hallar och anläggningar för att de ska vara funktionella och anpassade till moderna krav.

Arbetet med att genomföra förändringen, gällande arbetsuppgifter som rör bokning och nyckelhantering gällande anläggningar påbörjades efter sommaren.

Föreningar kan komma att behöva stöd i att komma i gång med sina verksamheter igen efter coronapandemin. Föreningslivet riskerar sjunkande medlemsantal vilket gör att verksamheten blir lidande och de har försatts i ett utmanande ekonomiskt läge.

Socialnämnden

Ekonomi, tkr	Utfall 31 aug	
	2020	2021
Verksamhetens intäkter	53 670	59 827
Verksamhetens kostnader	268 301	291 733
Nettokostnad	214 631	231 906
Budget helår	312 449	348 623
Prognos helår	324 469	351 333
Budgetavvikelse helår	-12 020	-2 710
Investeringsutgifter	211	4 263
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	211	4 263
Prognos nettoinvesteringar	1 761	5 915
Nettokostnader, tkr	Utfall 31 aug 2021	Budgetavvikelse prognos helår 2021
Politisk verksamhet	490	250
Central administration	5 024	1 950
Individ- och familjeomsorg	47 817	-2 900
Vård och omsorg	126 631	-3 400
Verksamhet för funktionshinder	46 262	890
Arbetsmarknadsenhet	5 682	500
Summa nettokostnader	231 906	-2 710

Uppdrag

Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Socialnämnden ska också fullgöra kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.

Vidare fullgör socialnämnden kommunens uppgifter enligt lag om arbetslöshetsnämnd där uppdraget är främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Socialnämnden ansvarar bland annat för:

- Verksamheten för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen

och följdlagstiftning (SoL)

- Kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Hemsjukvård och hembesök inom primärvårdens uppdrag till och med sjuksköterske-, arbetsterapeut- och fysioterapeutnivå
- Kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Färdtjänst enligt lagen om färdtjänst
- Riksfärdtjänst enligt lagen om riksfärdtjänst
- Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och följdlagstiftning vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna, lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), föräldrabalken (FB), lag om särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) samt insatser för ungdomar enligt lag om medling med anledning av brott
- De uppgifter som ankommer på kommunens socialtjänst vad avser flyktingverksamhet och integration
- Serveringstillstånd och tillsyn enligt Alkohollagen
- Dödsboanmälan enligt Ärvdabalken

Årets verksamhet

Covid -19: Pandemin har präglat även detta år med fortsatt anpassning efter riktlinjer och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten. Allt arbete alla medarbetare gjort för att förhindra smittspridning på våra boenden och arbetsplatser har gett resultat.

Vård och omsorg: Det nya vård- och omsorgsboendet, Åspegeln, stod klart under våren och flytten genomfördes under pågående pandemi. Samtidigt gjordes en omfattande omorganisering. De särskilda boenden Strömsborg och Trädgården har renoverats med inflyttning under september månad. Under renoveringen har verksamheten varit flyttad till Hällbacken. En utvecklingsledare/ biträdande verksamhetschef rekryterades internt i början av året.

En kompetensenhet har startats upp med inriktning mot Vård och omsorg samt Verksamheten för funktionsvariationer. Syftet är att vara behjälplig med bemanning alla dagar i veckan,

innefatta bemanningspool samt ansvara för rekrytering och hantering av alla vikarier inklusive övergripande schemahantering. Kompetensenheten sker som ett projekt till och med 21 januari 2022.

Det senaste året har verksamheten haft brist på sjuksköterskor. Det har medfört höga kostnader för inhyrda resurser. Under våren har sex nya sjuksköterskor rekryterats.

Inom hemtjänsten har områdena norr och söder slagits samman till en enhet.

Verksamheten för funktionsvariationer: Inflyttning till den nya gruppboenden på Oljevägen skedde löpande under årets början.

För att höja kompetensen i arbetslagen och kvalitetssäkra verksamheten har ytterligare en stödpedagog anställts. VFF har sammanlagt sju stödpedagoger. Målet är att alla enheter ska ha en stödpedagog i sitt arbetslag.

Individ- och familjeomsorg, barn och familj: Anmälningar kring oro för barn har under första halvåret minskat i jämförelse med förra året, från 353 anmälningar till 261. Under första delåret har IFO Barn och familj genomfört ytterligare satsningar på tidiga öppenvårdsinsatser. Syftet är att i ett tidigt skede fånga upp föräldrar, barn och unga som behöver hjälp och ge dem stöd. Detta för att minska risken för framtida problem såsom ohälsa, konflikter, sociala problem och missbruk. Samverkan med förskola, BVC samt skola i Arboga kommun gör det möjligt att nå målgruppen.

Under våren har arbetet kring en fördjupad samverkan i KAK fortsatt. Områden som öppenvård, familjerätt samt familjehemsarbete har varit i fokus för samverkan. Bland annat har ett avtal tecknats med Köping gällande familjerätt där Köping köper familjerättshandläggningen av Arboga.

Individ- och familjeomsorg, vuxen: Under våren har biståndsansökningarna minskat, förmodligen på grund av rädslan för pandemin. Vi börjar nu se en ökning i ansökningarna. Omställning utifrån det digitaliserade ansökningsförfarandet för försörjningsstöd fortsätter. Fokus har lagts på att effektivisera myndighets och administrativ handläggning till fördel för arbete med sökanden och deras planer för egen försörjning.

Inom beroendevården har fokus lagts på att

begränsa externa vårdformer till förmån för vård på hemmaplan. Arbetet med bostadsproblematik fortsätter där jour och akutboendet bidragit till att kunna arbeta mer i öppenvård. En viktig ambition är att boendet inte ges till personer med pågående missbruk eller annat destruktivt beteende. Ett fokusområde är att minska antalet uthyrda lägenheter med bosociala kontrakt och i högre grad verka för att enskilda erhåller egna hyreskontrakt.

Arbetsmarknadsverksamheten: Projekt "Vägar Framåt", som är en kommungemensam satsning, startade i år och pågår till och med 2022. Projektet är riktat mot ungdomar mellan 16 och 29 år.

Projektet "Hela vägen in i arbete" (HviiA) som har pågått sedan 2020 kommer att läggas ner eftersom vi inte fått tillräckligt många deltagare.

Budget och skuldrådgivning 210101-210630 har fått 52 nya ärenden, varav 1 under 25 år. Detta har lett till 21 ansökningar om skuldsanering varav 8 beviljades och 13 avslogs. Under perioden avslutades 28 ärenden. Just nu finns 117 öppna ärenden. Alla har fått första besökstid inom 14 dagar.

Arbetslösheten har minskat i förhållande till i fjol, i juni var 624 (721) Arbogabor arbetslösa. Detta motsvarar 9,4% (10,7%) och vi ligger 1,6 % (1,7%) över rikssnittet. Ungdomsarbetslösheten är nu 12,3% (12,8%) vilket är 1,7% högre än rikssnittet. Ungdomsarbetslösheten i Arboga är lägst i Västmanland. Siffran för utrikesfödda är 25,9% (30,8%) vilket är 6,8% (9,6%) över rikssnittet.

Måluppfyllelse

Det ser ut som vi lyckas nå mer än hälften våra mål där vi runt delåret bedömer att vi klarar minst 8 av 14. Vi jobbar på att klara fler av målen och nya beräkningar kommer i slutet av året.

Ekonomi

Socialnämndens hela verksamhet prognostiserar ett underskott på -2 710 tkr jämfört med budget. Avvikelsen för socialnämnden, den centrala administrationen och färdtjänst/ riksfärdtjänst är ett överskott med 2 200 tkr.

Vård- och omsorg har ett beräknat underskott med -3 400 tkr och då är det framför allt inom

hemtjänsten som avvikelserna beräknas till -4 500 tkr mot budget samt att hälso- och sjukvårdsenheten avviker med -3 100 tkr mot budget.

Verksamheten för funktionsvariationer har ett beräknat överskott på 890 tkr. Där de flesta delar redovisar ett positivt resultat förutom boende enligt LSS för barn på -820 tkr och handikappomsorg enligt SoL på -240 tkr.

Individ- och familjeomsorg, barn och familj avviker med ett överskott med 650 tkr mot budget. Den del som prognostiseras med underskott är institutionsplaceringar med -1 500 tkr.

Individ- och familjeomsorg, vuxen har ett beräknat underskott på -3 550 tkr. Underskottet består av ekonomiskt bistånd på -2 000 tkr, våld i nära relationer på -800 tkr samt öppenvård på -1 200 tkr.

Arbetsmarknadsverksamheten har ett beräknat överskott på 500 tkr.

Framtid

Vård och omsorg: Stort fokus ligger på kompetensförsörjning som finansieras med statsbidrag.

Behovet av äldrevårdsplatser ses öka i framtiden med en åldrande befolkning och fortsatt utredning kring möjligheter av trygghetsboende samt nytt särskilt boende fortskrider.

Arbetet med införande av Nära vård fortsätter och deltagande från verksamheten finns i flera projekt- och samverkansgrupper i regionens arbete för fastställande av hur strukturen ska antas.

Digitaliseringsarbetet fortsätter och WiFi installeras fortlöpande på boendena.

Verksamheten för funktionsvariationer: Behovet av boendeplatser kvarstår. För att vi ska kunna verkställa beslut i tid finns det behov av att utöka med ett till LSS-boende. Inom socialpsykiatri köper vi externa platser för målgruppen med psykisk funktionsnedsättning. För att vi ska undvika denna kostnad föreslås att bygga ett SoL/LSS-boende.

Daglig verksamhet har geografiskt olika lokaler och skulle behöva byta till en större gemensam lokal där man kan ha olika grupper under samma tak för att effektivisera och samverka på ett bättre sätt.

Individ- och familjeomsorg, barn och familj:

Verksamheten strävar efter att utöka öppenvårdsinsatser för att kunna erbjuda stöd och hjälp på hemmaplan. Även om det alltid kommer att finnas behov av att placera barn och ungdomar i heldygnsvård så finns det många fördelar med att satsa på kvalificerad öppenvård i barnets/den unges närmiljö. Det är oftast enklare att bygga arbetsallians med vårdnadshavare och den unges skola kring en ungdom som hamnat i missbruk eller kriminalitet om hen blir kvar i sitt sammanhang.

Individ- och familjeomsorg, vuxen: Pågående organisationsöversyn innebär att verksamheten kommer att kunna effektivisera och skapa mer värden. Ett fortsatt fokusområde är att minska antalet hushåll som ges försörjningsstöd.

Inom beroendevården utvecklas de öppna vårdformerna enligt evidens och beprövad erfarenhet. Under hösten kommer verksamheten att erbjuda sökande serviceinsatser dvs insatser utan biståndsbeslut. Satsningen tar höjd på kommande lagförslag om att kommuner i högre grad ska underlätta för enskilda att ta hjälp för sin missbruksproblematik i ett tidigt skede.

Ärenden som handlar om våld i nära relationer och hedersproblematik har fortsatt hög prioritet. Kommunerna erhåller stimulansmedel för att öka kompetensen och för att utveckla verksamhetsformer. Under hösten fortsätter gruppverksamhet för kvinnor.

Arbetsmarknadsverksamheten: Det pågår en organisationsöversyn där syftet är att förkorta individens väg till egen försörjning. Om förslaget godkänns beräknas ny organisation starta mars/april 2022.

Det pågår rekrytering av ny verksamhetschef då nuvarande chef går i pension.

Rådhuset i Arboga AB (koncern)

Uppdrag

Under våren 2021 beslutades det att genomföra en koncernombildning och bilda en "äkta" kommunkoncern. Efter ombildningen är Rådhuset i Arboga AB moderbolag till dotterbolagen Arboga Bostäder AB, Kommunfastigheter i Arboga AB, Arboga Kommunalteknik AB samt Arboga Vatten och Avlopp AB. Bolagen är helägda av Arboga kommun.

Arbogabostäder AB är ett allmännyttigt bostadsbolag. Kommunfastigheter i Arboga AB äger och förvaltar fastigheter för kommunal verksamhet.

Arboga Kommunalteknik AB ska inom kommunen förvalta och bedriva drift av kommunens mark- och infrastruktur samt lokalvård. Bolaget ansvarar också för utredning, projektering och utförande av investerings- och exploateringsprojekt på uppdrag av kommunen. Vidare ska bolaget utföra drift och projekt av övriga kommunala bolags markinnehav och anläggningar enligt beställning. Bolaget ska delta i och vid behov driva och hantera ärenden som berör medborgarfrågor och frågor på förbunds-, regional- och nationell nivå avseende bolagets verksamheter.

Arboga Vatten och Avlopp AB ska inom kommunen producera och distribuera dricksvatten, omhändertaga och rena avloppsvatten och dagvatten och annan därmed förenlig verksamhet. Dricksvatten levereras också till Valskog i Kungsörs kommun.

Väsentliga händelser under året

Arbogabostäder AB

Bolaget har under pågående pandemi återigen valt att lämna hyresrabatt, för perioden januari-mars, till lokalhyresgäster som bedriver verksamhet inom utsatta branscher. En uppgradering har skett av bolagets vilket innebär automatisering av processer.

Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolaget har färdigställt och överlämnat fastigheten Åspegeln, nya vård- och omsorgsboendet till socialförvaltningen. Avyttring har skett av fastigheterna Tåby 1:20 och Tornet 1.

Bolaget har under delåret arbetet med större underhållsprojekt: Stureskolan etapp 2, Strömsborg ytskiktsrenovering, Trädgården ytskiktsrenovering, byte av isolering innertak Ishallen.

Arboga Kommunalteknik AB

Sedan 2021-05-01 ingår och verkar Rådhuset i Arboga AB: s personal i AKTAB: s bolagsstruktur. Detta efter den planerade verksamhetsövergången verkställdes i samband med koncernombildningen. Bolaget har under året arbetat med de investering- och exploateringsprojekt som uppdragits åt bolaget. Exempel på dessa projekt är: Herrgårdsbron etapp 3, Storgatan, Västermovägen etapp 2, Sättra nordväst, utbyggnad av vatten- och avlopp Lungers udde. Bolagets har också under delåret arbetat utifrån de uppdrag som inkluderas i uppdraget enligt driftavtal för 2021. Utöver uppdragen kopplat till driftbudgeten har bolaget utfört drift- och underhåll av KFIA och ABO: s markanläggningar samt utfört arbeten åt AVAAB utifrån utförandeavtal.

Arboga Vatten och Avlopp AB

Produktionen vid Arboga och Lungers vattenverk har fungerat bra med få störningar. Totalt har 900 523 m³ dricksvatten producerats till och med augusti 2021 vilket är 32 045 m³ mindre jämfört med samma period föregående år. Under perioden har 12 läckor upptäckts och åtgärdats, vilket är 5 fler än under samma period 2020. Delårets nederbörd har periodvis varit stor vilket medfört att flödena till Avloppsreningsverket i Arboga har varit höga, vilket avspeglas i inkommande mängd avloppsvatten som ökat med 130 000 m³ jämfört med samma period föregående år. Investeringar under året är tvättning av sand i långsamfilter 1, byte slamavvattare, renovering bassänger Arboga avloppsreningsverk, ledningsrenovering Baldersvägen, Storgatan.

Ekonomiskt resultat och investeringar

Arbogabostäder AB

Bolaget prognostiserar ett överskott på 362 tkr före bokslutsdispositioner, vilket är 251 tkr bättre än budget. Överskottet beror bland annat på högre hyresintäkter än budgeterat samt

lägre administrativa kostnader. Kostnader som är väsentligt högre än budgeterat är driftskostnader, bolaget hoppas på en gynnsam vinter. Investeringar följer budget och uppgår till cirka 8,3 mkr.

Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolaget prognostiserar ett överskott på 19,7 mkr före bokslutsdispositioner, vilket är 18,9 mkr bättre än budget. Överskottet beror till största del på realisationsvinst från fastighetsavyttring. Kostnader som avviker är förvaltningsadministration. Prognostiserade investeringar uppgår till 40,8 mkr vilket är 1,9 mkr lägre än budget.

Arboga Kommunalteknik AB

Bolagets kostnader har budgeterats i nivå med de intäkter (driftbidrag) som erhållits från kommunen och därmed blir budgeten totalt sett noll. Bolaget visar en helårsprognos på 1,5 mkr som beror i huvudsak på vakanta tjänster och återbetalning av sjukersättning på grund av pandemin. Bolaget har inte gjort några investeringar under året.

Arboga Vatten och Avlopp AB

Helårsprognosen är ett underuttag på cirka 1,5 mkr. Underuttaget i delåret är 0,4 mkr. En orsak till utfallet i delåret är att inte bolaget hunnit aktivera investeringar i den takt som planerats. Största osäkerhetsfaktorn är antal läckor, så det kan bli mer eller mindre.

Framtid

Arbogabostäder AB

Bolaget ska färdigställa ombyggnationen av två lägenheter på Västerlånggatan. Förhoppningen är att dessa ska vara uthyrningsbara från årsskiftet. Bolaget ser en fortsatt stor efterfrågan på sina bostäder vilket gör vakansgraden väldigt låg. Bolaget hoppas kunna genomföra projektet med byte av lägenhetsdörrar till sä-

kerhetsdörrar på kvarteret Biet. Pågående pandemin har gjort att projektet har flyttats fram.

Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolaget kommer i september att påbörja byggetablering med entreprenörer vid fastigheten Vårlöken, Hällbacken, för ombyggnation av del till förskola. Resterande del av fastigheten kommer bolaget att fortsätta med utredning av framtida användning. Bolaget utreder möjlighet av nybyggnation av ny Gäddgårdsskola vid Ärlan. Utöver tidigare nämnda investeringar kommer bolaget fortsätta sitt arbete med att utveckla och förädla bolagets fastighetsbestånd men även att fortsätta sin satsning på energieffektivisering.

Arboga Kommunalteknik AB

Bolaget och dess medarbetare ska fortsatt arbeta för en övergripande gemensam syn för Arbogas bästa. Bolaget har som kortsiktigt mål, att stärka resurskapaciteten och fortsätta vara behjälplig till kommunens övriga bolag, förvaltningar och verksamheter. Bolagets ambition är att långsiktigt verka för en god planering av kommunens infrastruktur och fastighetsbestånd samt att öka samverkan inom kommunkoncernen.

Arboga Vatten och Avlopp AB

VA-verksamheten befinner sig i en stor omställning och har stora utmaningar. Det som styr är framför allt lagar och föreskrifter men även abonnenternas behov. För att uppnå ett tillräckligt gott resultat behövs rätt resurser och en utveckling av organisationen. Samtidigt ska bolaget samarbeta med kommunen och dess övriga bolag för att utnyttja de resurser som finns så effektivt som möjligt. Övergripande mål är underhåll av de allmänna anläggningarna och att möta de klimatutmaningar som finns vilket kommer medföra ökade kostnader och höjd taxa.

Sturestadens Fastighets AB (koncern)

Uppdrag

Tillsammans med Byggnadsfirman Lund AB äger kommunen Sturestadens Fastighets AB. Sturestadens Fastighets AB äger dotterbolagen Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB, Norra Skogen i Arboga Fastighets AB, Seniorbostäder i Arboga AB samt Gropgården Fastigheter i Arboga AB.

Sturestadens Fastighets AB bildades år 1991 och ägs till 50 procent av Arboga kommun och till 50 procent av Byggnadsfirman Lund AB. Bolaget äger och förvaltar fastigheter inom Arboga kommun för kommunikationsändamål och företagsetableringar samt idkar därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska aktivt medverka till utvecklingen av Arboga kommun som attraktiv och efterfrågad etableringsort genom att vara ett strategiskt verktyg inom fastighetsområdet. Bolaget äger både kommersiella fastigheter och bostadsfastigheter.

Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB ska äga och förvalta lagerfastigheter inom Arboga kommun, bedriva uthyrning av entreprenadmaskiner och lagerutrustning samt inventarier såsom kontorsutrustning och datorer samt idka därmed förenlig verksamhet. Bolaget startade 2007 och äger lagerfastigheten Harren 3 som hyrs av Fortifikationsverket. Fastighetens uthyrningsbara yta uppgår till 46 800 kvadratmeter.

Norra Skogen Fastighets AB, som startade år 2011, ska äga och förvalta fastigheter och därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger fastigheten Norra skogen 1:149.

Seniorbostäder i Arboga AB ska äga och tillhandahålla seniorbostäder inom Arboga kommun samt utveckla kommunen som en attraktiv och efterfrågad bostadsort genom pris- och kvalitetsvarierat utbud av bostäder. Bolaget startade verksamheten år 2005 och äger 24 bostäder i fastigheten Örtagården samt 28 lägenheter på Ljungdahlsbacken. Kommunen äger marken vid Örtagården som har upplåtits med tomträtt. I slutet av 2019 bildades ett nytt bolag, Gropgården Fastigheter i Arboga AB. Första bokslutsdatum var 2020-12-31.

Väsentliga händelser under året

Det finns två väsentliga händelser inom koncernen. Projekt Gropgården har startat och

byggnationen av 40 nya hyresbostäder pågår för fullt. Ett modernt, centralt kvarter i korsningen Nygatan/Hökenbergs Gränd med hyreslägenheter från ett till fyra rum och kök. Försvarsmakten har förlängt sitt hyresavtal för Harren 3 (FMCL) till och med 2029-05-31.

Gropgården byggs i Sturestadens Fastighets AB och Försvarsmakten hyr Harren 3 av Marieborgs Lagerfastigheter AB.

Bolaget har särskilt beaktat hur effekterna av Covid-19 utbrottet påverkar/kan komma att påverka bolagets framtida utveckling och/eller beaktat risker som kan påverka den finansiella rapporteringen framåt.

Ekonomiskt resultat och investeringar

Koncernen redovisar en omsättning på 56 864 tkr, övriga intäkter på 228 tkr och totala kostnader på 37 323 tkr. Koncernens vinst efter åtta månader uppgår till 19 769 tkr, vilket är bättre än budget. Koncernens stora investeringar är byggnationen av 40 lägenheter på Gropgården samt en ny Sprinkleranläggning på fastigheten Harren 3. Vidare kommer koncernen under hösten att investera i planlagt underhåll mellan 2 - 3 mkr i koncernens fastigheter. Koncernens pågående nyanläggningar enligt delårsbokslutet uppgår den 31 augusti till 77 892 tkr. Den totala investeringen för Gropgården beräknas till 112 000 tkr och för Sprinkleranläggningen beräknas den uppgå till 14 000 tkr. Gropgården och investeringen i en Sprinkleranläggningen beräknas vara klar efter sommaren 2022. Årsprognosens omsättning bedöms till 85 544 tkr, kostnader till 61 524 tkr och vinst efter finansiella kostnader till 24 020 tkr. Räknar man om vinsten per 31 augusti borde årets vinst vara högre än prognosen. Orsaken till bedömningen av ett sämre utfall för årets resterande fyra månader är ett ökat underhåll av fastigheter.

Framtid

Den sammanfattade bedömningen är att framtiden ser ljus ut för koncernens bolag. Koncernen har under många år redovisat ett positivt resultat och koncernens egna kapital är högt. Den stora arbetsuppgiften blir att minska beroendet av Marieborgs omsättning och lönsamhet. Under senare delen av 2022 påbörjas uthyrningen av Gropgården. Nya projekt kommer att påbörjas, dock ej klart vad.

Västra Mälardalens Kommunalförbund

Uppdrag

Västra Mälardalens kommunalförbund (VMKF) bildades och sammanfördes med räddningstjänstförbundet 2006 för att samordna ett flertal olikartade uppgifter i ett och samma förbund. Under 2012 blev även Surahammars kommun medlem i förbundet.

Mellan 2004 - 2020 bedrev kommunerna Köping-Arboga-Kungsör gemensam räddningstjänst i samverkansformen kommunalförbund. Från och med 2021 har denna verksamhet övergått till Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD).

VMKF administration ansvarar för att ge service och tjänster inom flertalet verksamhetsområden till fyra kommuner, dess bolag och förbund. I förbundet finns IT, löner, telefoni, upphandling, säkerhetssamordning, krisberedskap, parkeringstillstånd och bostadsanpassning.

Uppdraget kan jämföras med en kommun i storleksordningen av drygt 50 000 invånare. Under de senaste åren har uppdragets volym ökat samt även dess komplexitet. Flertalet av tjänsterna kräver olika former av specialistkompetens och det förväntas att förbundet som stödorganisation ska leverera tjänster med god kvalitet och hög servicenivå. Ökad styrning och samordning av kommunernas och bolagens tjänster via VMKF bidrar till effektiviseringar, samsyn och ökad kvalitet. Förbundet vill vara en bra samarbetspart till medlemskommunerna och dess bolag.

Väsentliga händelser under året

Från och med årsskiftet 20/21 tillhör räddningstjänsten ett annat kommunalförbund, Räddningstjänsten Mälardalen och förberedelse pågår för att tillhandahålla lönetjänster, IT och telefoni med uppstart i oktober.

Ett antal projekt pågår inom VMKF och även tillsammans med medlemskommunerna bland annat; förstudie inom e-handel och inköpsorganisation, digitalt beslutsstödsystem (BI), Digitalisering av anställningsprocess och personalarkiv samt projekt för avveckling av skanningsverksamheten. En förstudie för fortsatt hantering av en gemensam plattform för digitalisering av tjänster är avslutad.

En ny telefonlösning och växel lanserades under mars 2021. Intern telefoni övergår till "telefoni som tjänst" och större delen av telefoni blev mobil.

VMKF har haft en del vakanta tjänster under våren samt att pandemin haft en viss påverkan på kvalitet och service samt på medarbetarnas arbetsbelastning men tjänsterna är nu tillsatta. Rekryteringsprocess är inledd kring tillsättning av förbundschef som lämnar sitt uppdrag i mitten på oktober.

Ekonomiskt resultat och investeringar

VMKF's resultat uppgår till 4 414 tkr för perioden januari-augusti 2021 och med en årsprognos på 450 tkr. Den främsta orsaken till det positiva resultatet är vakanta tjänster.

Investeringarna för perioden januari till augusti uppgick till ett belopp av 24 095 tkr för de fyra kommunkoncernerna.

I samband med verksamhetövergången av räddningstjänsten såldes bilar till bokfört värde vilket förbättrade VMKF's likviditet.

Framtid

Efterfrågan av gemensamma samarbeten sinsemellan kommuner förväntas att öka samt omprövning av arbetssätt i takt med att demografin förändras. Medlemskommunerna och VMKF behöver därmed aktivt visa vilka möjligheter och samordningsvinster som kan uppnås. För att möta den demografiska utmaningen är det också avgörande att utnyttja digitaliseringen där det kan bidra till effektivitet och/eller ökad kvalitet. Digitaliseringen kan vara ett sätt att bidra till att behålla befintlig personal utifrån behov av kompetensförsörjning och även att kunna erbjuda moderna arbetsplatser. VMKF är redan en bit på väg men samhällsutvecklingen går snabbt framåt och det innebär att takten måste öka ännu mera inom förbundet och inom medlemskommunerna.

Kvaliteten behöver fortsatt stärkas inom VMKF och några av de områden som behöver stärkas är; Kommunikation/dialogen mellan VMKF och medlemskommunernas verksamheter, enhetliga och tydliga processer mellan VMKF och medlemskommunerna, kortare handläggningstider.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Uppdrag

Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF) är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörs kommuner som bildades den 1 januari 2011. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas energirådgivning.

Uppdraget är formulerat i ett reglemente och en förbundsordning som innebär myndighetsutövning inom miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, tobak och liknande produkter, alkohollagen (folköl), lagen om sprängämnesprekursorer, tillsyn enligt lagen om receptfria läkemedel samt myndighetsutövning inom plan- och bygglagen (utom de delar som avser planläggning). Förbundet har en förbundsdirektion med fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare från Arboga respektive Kungsörs kommun. Till förbundet hör en tjänstemannaorganisation bestående av 19 personer som leds av en förbundschef. Inom organisationen finns två enheter, bygglovenheten och miljö- och hälsoskyddsensheten som leds av två enhetsordnare. En central administration stöttar enheterna och förbundsdirektionen.

Väsentliga händelser under året

Covid-19: En notering som kan göras, med koppling till covid-19 är att antalet klagomål har ökat inom både miljö- och bygg (nedskräpningar, ovårdade tomter med mera). Många möten som normalt är fysiska har istället genomförts digitalt. Förbundet har fortsatt arbeta utifrån de omställningar som gjordes 2020 med bland annat schemalagt distansarbete. Miljö- och hälsoskyddsenshetens övergång till digital hantering under april 2021 har medfört ett effektivare och förenklat arbetssätt. Omställningen och förändringarna har blivit mer rutin och personalen har hanterat den långvariga omställningen väl.

Kvalitetsarbete och servicemätningar: Förbundet deltar genom medlemskommunerna i SBA NKI och Svenskt Näringslivs företagsundersökningar. I Svenskt Näringslivs företagsundersökning ligger Kungsör på en första plats och Arboga på en delad tredjeplats i länet. Båda mätningarnas resultat tyder på ett stabilt företagsklimat. För att ytterligare följa upp hur

förbundet lever upp till sina kännetecken genomförs en egen enkätundersökning för att se hur "Vi kan bli bättre". Målgruppen är de som fått tillsyn/kontroll, bygglov eller tillstånd inom miljö- och hälsoskydd. Frågorna är inriktade på förbundets kännetecken, hur man upplevt service, tillgänglighet, handläggningstider med mera. Mätningen startade i mars och pågår fortfarande och resultatet kommer att redovisas i årsredovisningen.

Brottsförebyggande samverkansarbete: För att stävja osund konkurrens inom verksamhetsområdet så samarbetar förbundet med medlemskommunernas säkerhetssamordnare och Polismyndigheten. Ett par gemensamma tillsynsbesök har genomförts. Förbundskontoret deltar också på Förebyggande rådet i Arboga och i BRÅ i Kungsör.

Digitalisering: Våren 2019 infördes nytt ärendehanteringssystem på miljö- och hälsoskyddsensheten och sedan dess har ett aktivt arbete pågått med utvecklingen av digitaliseringsprocessen. Riktlinjer och rutiner har utarbetats inför övergången från pappershantering till digital hantering och från och med april 2021 arbetar miljö- och hälsoskyddsensheten i en digital miljö. I april lanserades de första e-tjänsterna Minut Miljö inom miljö- och hälsoskydd. E-tjänster som är införda inom miljö- och hälsoskydd: Anmälan/ansökan om enskild avloppsanläggning, anmälan/ansökan om installation av värmepump, registrering/ändring av livsmedelsanläggning, klagomål inom livsmedel/miljö- och hälsoskydd, mina ärenden, svara på grannhörande. Ytterligare fyra e-tjänster inom bland annat enskilda avlopp kommer att införas under året. Ett projekt med att uppdatera bygglovenhetens ärendehanteringssystem har påbörjats under augusti. I projektet ingår införande av E-tjänsten Minut Bygg som digitaliserar all kommunikation och hantering av ärenden. Återkoppling sker automatiskt och ger löpande information i det pågående ärendet. Ansökningar och kompletteringar kan hanteras helt digitalt vilket kommer förenkla för den sökande. I projektet ingår även handläggarstöd i form av visuell styrning. Införandet görs i samverkan med Köpings kommun.

Bygglov: Byggandet har fortsatt legat på en hög nivå och bygglovenhetens arbete har främst

varit inriktat på handläggning av de ansökningar/anmälningar som inkommit, tekniska samråd, utöva tillsyn samt ge information om gällande bestämmelser inom byggområdet. De flesta kontakterna och mötena har genomförts digitalt. Handläggningstiderna har klarats bra trots hög arbetsbelastning. I 99 % av ärendena har handläggningstiderna enligt lagkravet följts. I 1 % av ärendena där handläggningstiden inte följt lagkravet har de sökande fått reducerade bygglovavgifter. Antalet nya byggärenden ligger på samma nivå i förhållande till samma period 2020. Totalt har 250 nya ärenden startats. Det är ärenden av mindre karaktär som initierats av privatpersoner som har ökat mest så som tillbyggnader, inglasningar, installation av eldstad med mera. Antalet lovärenden för nybyggnationer av småhus och fritidshus har också ökat. Under perioden ses även en ökning av lite större nybyggnationer som industrier, flerbostadshus och en skola.

Tillsyn: Totalt har 19 nya anmälningsärenden inkommit under perioden gällande otillåtna byggnationer och ovårdade fastigheter. Det har främst gällt skyltar, plank och ovårdade tomter.

Miljö- och hälsoskyddsenheten: Arbetet har främst varit inriktat på planerad och händelsestyrd tillsyn vilket är enhetens kärnverksamhet.

Enskilda avlopp: Projektet med att åtgärda bristfälliga enskilda avlopp har pågått i tio år. Cirka 81 % av de enskilda avloppen uppfyller lagstiftningens krav och projektet med enskilda avlopp är i slutskedet och beräknas vara klart 2023.

Trängseltillsyn: Arbetet med den så kallade "trängseltillsynen" för att förhindra smitta av covid-19 på restauranger/serveringsställen har genomförts i projektform vid fyra tillfällen. Tillsynen har främst varit inriktad på dialog, information och rådgivning. Ett par återbesök har krävts. Inga sanktioner har varit aktuella.

Ekonomiskt resultat och investeringar

Prognosen vid delåret är att förbundet 2021 gör ett positivt resultat på 587 tkr varav 87 tkr är budgeterat resultat motsvarande 1 % av kommunbidraget. Utifrån riktlinjerna finns en fungerande intern kontroll. Det prognostiserade positiva resultatet överstiger 1 % av det erhållna kommunbidraget. Investeringar görs med egna medel. Utifrån delårets prognos görs

bedömning att förbundet uppfyller riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning.

I driftbudgeten prognostiseras ett överskott på 450 tkr. Ökade bygglovintäkter är den främsta orsaken till det positiva resultatet. Bygglovintäkterna förväntas bli 1 mkr högre än budget vilket beror på att antalet bygglov har legat på en hög nivå.

Prognosen för den finansiella delen är ett överskott med 50 tkr.

Framtid

Fokus kommer att läggas på kärnverksamheten och det uppdrag förbundet har med myndighetsutövning. Byggandet förväntas ligga kvar på fortsatt hög nivå och för att klara den stora mängd bygglov kan ytterligare tjänst behöva inrättas. En tjänst som kan finansieras genom ökade bygglovintäkter. Arbetet med tillsyn enligt plan- och bygglagen har varit nedprioriterat och en tillsynsplan för att fastställa resursbehov behöver arbetas fram.

Ny taxemodell inom miljöbalkens område är under utarbetande. Nuvarande taxemodell bygger på risk- och erfarenhet och Sveriges Kommuner och Regioner har tagit fram en ny taxemodell som bygger på tillsynsbehovet. Den nya taxan är enklare för både tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare. Taxan planeras att införas 2023.

Livsmedelsverket arbetar med att ta fram en ny riskklassningsmodell och vid utgången av 2023 ska alla kontrollmyndigheter ha beslutat om ny riskklassningsmodell och ny taxa.

Utvecklingsarbetet kring digitaliseringsprocessen kommer fortsatt vara prioriterad. Investeringar som myndighetsbrevlåda, fler e-tjänster inom miljö- och hälsoskydd och e-arkiv finns behov av att installera så att processer blir helt digitala. Investeringar som kommer att öka tillgänglighet och service för våra medborgare och företag.

Mål och uppdrag bedöms inte förändras dramatiskt men hur de centrala myndigheternas förändringar kommer att påverka behovet av resurser framöver är idag oklart.

INVESTERINGAR

INVESTERINGSREDOVISNING	Bokslut 2020	Budget 2021	Utfall 31-aug 2020	Utfall 31-aug 2021	Prognos 2021	Avvikelse budget-prognos 2021
Belopp i tkr						
Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse	17 124	88 616	19 555	18 130	44 564	44 052
-varav markförvärv	78	10 000	18	1 614	1 614	8 386
-varav samhällsbyggnadsenheten	257	2 343	78	59	1 060	1 283
-varav övrigt KS	756	2 938	544	954	1 622	1 316
-varav fiber	881	8 000	537	3 313	6 000	2 000
-varav Herrgårdsbron	370	14 802	13 002	-4 076	1 629	13 173
-varav gator, vägar, broar, lekplatser och GC- vägar	9 016	28 355	3 698	4 164	16 555	11 800
-varav trafik, trygghet och tillgänglighet	560	1 249	316	316	1 249	0
-varav övrig infrastruktur	171	265	70	103	170	95
-varav maskiner och inventarier teknisk verksam- het	0	0	0	0	0	0
-varav exploatering	5 035	16 980	1 292	11 683	14 665	2 315
-varav VA verksamhet	0	3 684	0	0	0	3 684
Barn- och utbildningsnämnd	3133	2 507	1 334	375	2 507	0
Fritids- och kulturnämnd	376	1 300	72	0	350	950
Socialnämnd	601	5 915	211	4 263	5 915	0
Summa nämnder	21 234	98 338	21 172	22 768	53 336	45 002

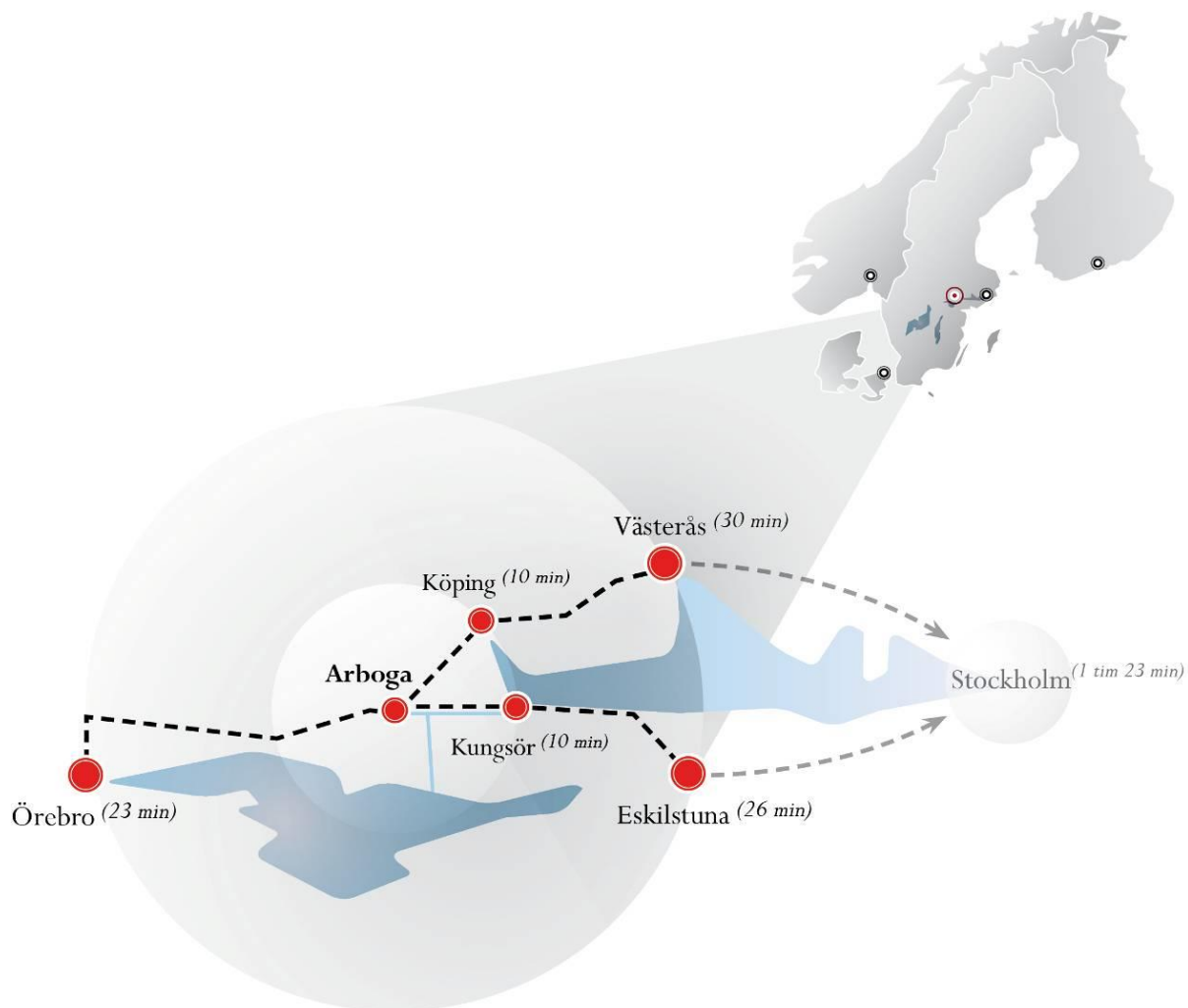
Kommentarer investeringar

En investering definieras som ett inköp som är avsett att innehas stadigvarande i kommunen och som har en ekonomisk livslängd på minst tre år samt överstiger ett prisbasbelopp exklusive moms (48 300 kronor år 2020).

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar på investeringsområde eller projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För inventarier, maskiner och fordon fördelas totala ramar till kommunstyrelsen och nämnderna. Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsområde respektive investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. När det gäller inventarier, maski-

ner och fordon har ansvarig nämnd rätt att besluta om omfördelning. Nämnderna har ett genomförande- och uppföljningsansvar för investeringar.

Investeringarna visar i helårsprognosen en nettoutgift på 53 336 tkr jämfört med budgeterade 98 338 tkr, vilket innebär en avvikelse på 45 002 tkr. Orsaker till överskottet är i huvudsak ett investeringsbidrag från MSB för renoveringen av Herrgårdsbron, lägre utgifter för Herrgårdsbron, tidsförskjutningar igenomförande inom exploatering och Storgatan samt få utgifter för markförvärv.

*Bara en halvtimme från Örebro, Västerås och Eskilstuna ligger Arboga.
En inspirerande plats som präglas av vacker miljö, kreativitet och engagemang.
I Arboga finns ett stort utbud av fritids- och kulturaktiviteter, en inspirerande
boendemiljö och både tid och utrymme att förverkliga idéer.*

Så ge plats för inspiration. Välkommen till Arboga.

Läs mer om Arbogas varumärke – Arboga plats för inspiration på
www.arboga.se

ARBOGA
PLATS FÖR INSPARATION